ធនាគារជាតិ នៃ កម្ពុជា

ព្រឹត្តិបត្រប្រចាំត្រីមាស

លេខ ២៤

ត្រីមាសទី២ ឆ្នាំ២០០៨

ចេញផ្សាយតាមប្រកាសលេខ ធ១-០២-១២៦ ប្រ.ក ចុះថ្ងៃទី០២ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០២

បោះពុម្ពផ្សាយដោយ

ធនាគារជាតិ នៃ កម្ពុជា

អាសយដ្ឋាន ២២-២៤ មហាវិថីព្រះនរោត្តម
ភ្នំពេញ កម្ពុជា

ប្រអប់សំបុត្រ ២៥

ទូរស័ព្ទ (៨៥៥) ២៣ ៧២២ ៥៦៣

ទូរសារ (៨៥៥) ២៣ ៤២៦ ១១៧

គេហទំព័រ www.nbc.org.kh/khmer/

****

Published by

National Bank of Cambodia

Address : 22-24 Preah Norodom Blvd.
Phnom Penh – Cambodia

P.O.BOX : 25

Phone : (855) 23 722 563

FAX : (855) 23 426 117

Website : www.nbc.org.kh/khmer/

គណៈ កម្មការព្រឹត្តិបត្រ		Review Commission	
- ឯកឧត្តម ថា យ៉ាវ	ប្រធាន	H.E. Tha Yao	Chairman
- ឯកឧត្តម បណ្ឌិត ស៊ុំ សន្និសិដ្ឋ	និពន្ធនាយក	H.E. Dr. Sum Sannisith	Chief Editor

ប្រិយមិត្តអ្នកអាន ជាទីមេត្រី !

ព្រមពេលដែលសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាបន្តកើនឡើង ១០,១% ក្នុងឆ្នាំ២០០៧ បញ្ហាប្រឈមអំពីទំនិញឡើងថ្លៃ បានបង្ខំឱ្យមានការស្វះស្វែងរកវិធានការទប់ស្កាត់ពីសំណាក់អាជ្ញាធរសាធារណៈ ជាពិសេស នៅក្នុងត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០០៨ តាមការគណនាថ្មី សន្ទស្សន៍ថ្លៃទំនិញបានកើន (២៣,៤៧%) ធៀបនឹង (៥,៧២%) ក្នុងត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០០៧ ។

និន្នាការអតិផរណាខ្ពស់ ឆ្នាំ២០០៨ ពុំមែនជាបញ្ហាដោយឡែករបស់កម្ពុជាប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែវាជាបញ្ហាប្រឈមទូទៅក្នុងសកលលោក ជាពិសេសនៅក្នុងចំណោមបណ្តាប្រទេសក្រីក្រនិងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍ ឧទាហរណ៍ នៅប្រទេសថៃ ប្រភេទអង្ករស្តង់ដារពិភពលោក បានកើនដល់៩៥០ដុល្លារអាមេរិក ក្នុងមួយតោន គឺបានកើន៣ដងធៀបនឹងដើមឆ្នាំ២០០៧ ។ ការកើនឡើងថ្លៃអង្ករដែលពុំធ្លាប់ជួបប្រទះពីមុនមកនេះ ត្រូវបានអ្នកវិភាគសន្និដ្ឋានថា បើនៅតែបន្តទៀត នឹងចោទជាការគំរាមកំហែងដល់រដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសក្នុងតំបន់ អំពីអស្ថិរភាពសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គម ។ មូលហេតុចម្បងៗនៃបាតុភាពនេះ មានកត្តាសត្យានុម័តមួយចំនួនដូចជា ការកើននៃតម្រូវការម្ហូបអាហារពីសំណាក់ប្រជាជន ដែលចេះតែកើនឡើង ដូចជានៅប្រទេសចិន ឥណ្ឌា... ការបង្វែរផលិតផលគ្រាប់ធញ្ញជាតិទៅផលិតជីវឥន្ធនៈ ការកើនឡើងតម្លៃប្រេងដែលធ្វើឱ្យតម្លៃដើម តម្លៃដឹកជញ្ជូនកើនឡើង ការបំផ្លិចបំផ្លាញផលិតផលកសិកម្មពីគ្រោះធម្មជាតិ ការចុះតម្លៃនៃប្រាក់ដុល្លារអាមេរិក...។ល។

ក្នុងស្ថានភាពជាក់ស្តែងនៃសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាដែលមានដុល្លារូបនីយកម្មខ្ពស់ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាមានឧបករណ៍តិចតួចដើម្បីដឹកនាំគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុរបស់ខ្លួន ដូចជាការរារាំងអំពីការប្រើប្រាស់អត្រាការប្រាក់លើប្រាក់រៀលក្នុងការកែតម្រូវបរិមាណរូបិយវត្ថុ អវត្តមានឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ (សញ្ញាប័ណ្ណ ប័ណ្ណរតនាគារ...) សម្រាប់ប្រតិបត្តិការទីផ្សារចំហ (Open Market Operations) ។

ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានអនុវត្តគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុរឹតត្បិត ដោយបានកំណត់ឱ្យមានការត្រួតពិនិត្យលើកម្រិតឥណទានដោយប្រយោល កំណត់ឱ្យមានតំកល់ទុនបម្រុង ៨% លើបរិមាណសរុបនៃប្រាក់បញ្ញើ និងខិតខំរក្សាស្ថិរភាពអត្រាប្តូរប្រាក់ ដែលជាការចូលរួមចំណែកដោះស្រាយបញ្ហាអតិផរណាខ្ពស់នាបច្ចុប្បន្នកាល និងក្នុងអនាគតកាលដ៏ខ្លីនេះ ។

យើងបានពិភាក្សាជាមួយប្រតិបត្តិករធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ និងបានឯកភាពគ្នាដើម្បីបង្កើនទុនបម្រុងកាតព្វកិច្ច ចារិកជារូបិយប័ណ្ណ ពី ៨% ទៅ ១៦% ជាបណ្តោះអាសន្ន ព្រមទាំងកែសម្រួលវិធីគណនា និងកត្តាចូលរួមនៃទុនបម្រុងនេះ ។

បណ្តាធនាគារក្នុងប្រព័ន្ធធនាគារនៅកម្ពុជា មានស្ថានភាពសាច់ប្រាក់ងាយស្រួល (Liquidity) ខុសៗគ្នា គឺមានធនាគារខ្លះមានអតិរេកសាច់ប្រាក់ងាយស្រួលច្រើនលើសលប់ ខ្លះទៀតមានស្ថានភាពតឹងតែង ។ ការបង្កើនអត្រាទុនបម្រុងនឹងមានផលប៉ះពាល់ខុសគ្នា ចំពោះប្រភេទធនាគារខាងលើ ពិសេសប្រភេទធនាគារដែលមានកំណើនឥណទានខ្ពស់ (លើសពី ១០០% ក្នុងឆ្នាំ២០០៧) នឹងត្រូវតែមានការប្រុងប្រយ័ត្នបន្ថយល្បឿននៃកំណើនឥណទានរបស់ខ្លួនឬត្រូវខ្ចីប្រាក់ពីទីផ្សារអន្តរធនាគារ ។

ហានិភ័យសាច់ប្រាក់ងាយស្រួលជារូបិយប័ណ្ណ (ដុល្លារអាមេរិក) ផ្សារភ្ជាប់នឹងភាពផុយស្រួយនៃសេដ្ឋកិច្ច បើសិនជាមានវិបត្តិដកប្រាក់បន្ទាន់ដោយគំហុកពីធនាគារកើនឡើង ។ ការបង្កើនទុនបម្រុងកាតព្វកិច្ចជារូបិយប័ណ្ណនឹងជួយឱ្យមានរបាំងទប់ទល់ហានិភ័យនេះ ជាមួយគ្នានោះ អន្តរការិយកម្មធនាគារជាប្រាក់រៀលនឹងកើនឡើង ដោយអត្រាការប្រាក់ឥណទានជារូបិយប័ណ្ណអាចកើតឡើង ហើយអត្រាប្រាក់បញ្ញើជារូបិយប័ណ្ណនឹងថយចុះ ខណៈដែលហិរញ្ញប្បទានសេដ្ឋកិច្ចទាំងមូលពុំមានការប្រែប្រួល ដោយត្រូវផ្លាស់ប្តូរពីដុល្លារអាមេរិកមកជាប្រាក់រៀល ។ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាសង្ឃឹមយ៉ាងមុតមាំថា ធនាគារជាប្រតិបត្តិករទាំងអស់នឹងមានឆន្ទៈយោគយល់ដល់វិធានការបង្កើនទុនបម្រុងកាតព្វកិច្ចជារូបិយប័ណ្ណនេះជាមិនខាន ដើម្បីជាការជូនដំណឹងដល់សាធារណជន អំពីការយកចិត្តទុកដាក់របស់អាជ្ញាធរ និងពង្រឹងភាពប្រុងប្រយ័ត្ន ក្នុងការគ្រប់គ្រងហានិភ័យរបស់ប្រព័ន្ធធនាគារទាំងមូល ព្រមទាំងទប់ស្កាត់និងបន្ធូរបន្ថយសម្ពាធនៃអតិផរណាដែលបានកើនឡើងជាសាកល ក្នុងរយៈពេលចុងក្រោយនេះ ។

សូមជូនពរសព្វសាធុការ ចំពោះប្រិយមិត្តអ្នកអានទាំងអស់ ក្នុងឱកាសបុណ្យចូលឆ្នាំថ្មី ប្រពៃណីជាតិខ្មែរយើង ឆ្នាំជូត (ឆ្នាំកណ្តុរ) សូមបានប្រកបតែសេចក្តីសុខ ចម្រុងចម្រើន សុភមង្គល គ្រប់ទិវារាត្រី ។

សូមអរគុណ

មាតិកា

ទំព័រ

- បច្ចុប្បន្នភាពនៃការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចនៅកម្ពុជា ១
- ប្រវត្តិនៃវិបត្តិ Subprime ការធក់ឱកាសកេងចំណេញលើអចលនទ្រព្យ និងការធ្លាក់ចុះនៃសេដ្ឋកិច្ច ១២
- តារាងអត្រាប្តូរប្រាក់ប្រចាំខែ ក្នុងត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០០៨ ២៥
- តារាងអត្រាការប្រាក់លើការឱ្យខ្ចីចងការ (រៀលនិងរូបិយប័ណ្ណបរទេស) ប្រចាំខែមីនា ឆ្នាំ២០០៨ ២៦
- តារាងអត្រាការប្រាក់លើប្រាក់បញ្ញើ (រៀលនិងរូបិយប័ណ្ណបរទេស) ប្រចាំខែមីនា ឆ្នាំ២០០៨ ២៧
- បញ្ជីឈ្មោះគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ប្រចាំខែមីនា ឆ្នាំ២០០៨ ២៨
- ប្រព័ន្ធធនាគារនៅកម្ពុជា ប្រចាំខែមីនា ឆ្នាំ២០០៨ ៤៩

បច្ចុប្បន្នភាពនៃការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចនៅប្រទេសកម្ពុជា

១. កំណើនសេដ្ឋកិច្ច (Economic Growth)

សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជានៅតែមានដំណើរការកើនឡើងគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ដោយសេដ្ឋកិច្ចនេះអាចរក្សាបាននូវកំណើនសេដ្ឋកិច្ចមួយ ដែលមានលេខពីរខ្ទង់ក្នុងរយៈពេលបីឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ។ ផ្អែកតាមសូចនាករថ្មីៗ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចត្រូវបានព្យាករណ៍ថានឹងមានកំណើនប្រមាណ ១០.១% ក្នុងឆ្នាំ២០០៧ ដែលមូលហេតុសំខាន់បានមកពីភាពរឹងមាំខាងវិស័យសេវាកម្ម សកម្មភាពខ្លាំងក្លាខាងវិស័យសំណង់ និងការបន្តកើនឡើងនៃកំណើនខាងវិស័យកសិកម្ម ព្រមទាំងវិស័យកាត់ដេរ ទោះបីកំណើននោះមានល្បឿនធ្លាក់ចុះបន្តិចក៏ដោយ ។ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ត្រូវបានព្យាករណ៍ថានឹងមានកំណើនប្រមាណ ៧.២% ។

The Cambodian economy has continued to perform quite impressively. The economy has achieved a double digit growth rate over the past three years. The current trend also looks very favorable. Based on recent indicators, real GDP growth in 2007 was projected to be 10.1%, driven mainly by a robust service sector, ample construction activities and continuous positive growth in the agriculture sector, as well as in garment manufacturing, though at a declining pace. The real GDP growth in 2008 is projected to be 7.2%.

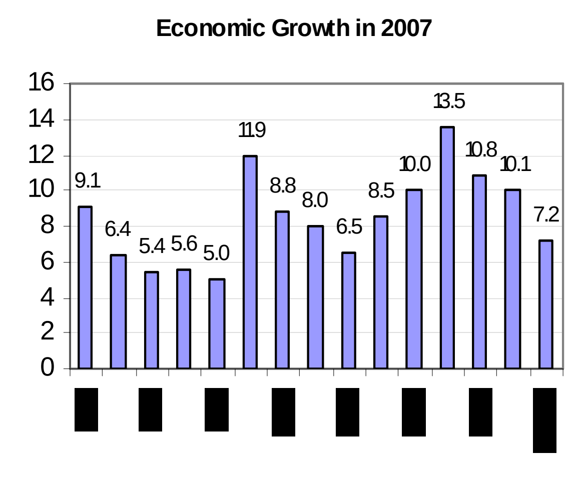

២. ថ្លៃលក់រាយ និងអតិផរណា (Retail Prices and Inflation)

នៅឆ្នាំ២០០៧ សន្ទស្សន៍ថ្លៃទំនិញប្រើប្រាស់បានបន្តកើនឡើងគួរឱ្យកត់សម្គាល់ចាប់តាំងពីខែមករាមក អត្រាអតិផរណាគិតតាមបម្រែបម្រួលឆ្នាំលើឆ្នាំបានកើនឡើង ១០.៨% ក្នុងខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៧ ធៀបនឹង ២.៨% ក្នុងខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៦ និង ៦.៧% ក្នុងខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៥ ។ ការកើនឡើងនៃថ្លៃម្ហូបអាហារជាកត្តារួមចំណែកធំបំផុត ក្នុងកំណើនអតិផរណាសរុបក្នុងឆ្នាំ២០០៧ បន្ទាប់មកសន្ទស្សន៍រងដឹកជញ្ជូននិងទូរគមនាគមន៍ក៏បានរួមចំណែកជាមួយសន្ទស្សន៍រងផ្ទះសម្បែងនិងការប្រើប្រាស់ ធ្វើឱ្យអតិផរណាកើន ។

During 2007, the consumer price index rose gradually since January to reach a year-on-year change of 10.8 percent in December, compared to the annual inflation rate of 2.8 percent and 6.7 percent in 2006 and 2005, respectively. The increase in the prices of food accounted for the largest contribution to the observed increase in inflation, while the sub-index of Transportation & Telecommunication Coupled with Housing & Utilities pushed up the overall inflation rate.

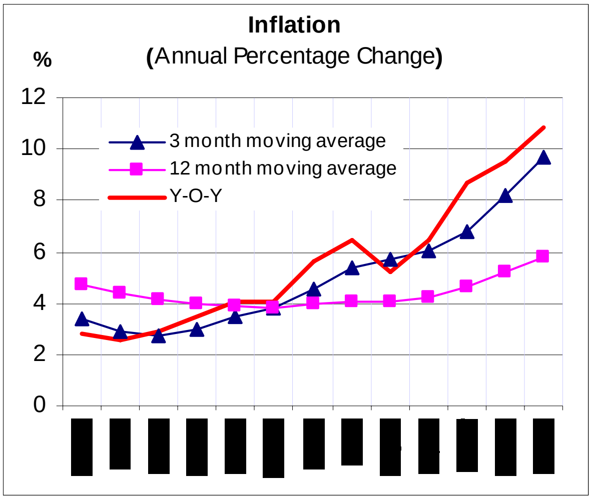

សម្ពាធលើអតិផរណា កើនឡើងជាចម្បងដោយសារផលប៉ះពាល់នៃការផ្គត់ផ្គង់មកលើថ្លៃ ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីផលិតកម្មនេសាទមានកម្រិតទាប និងឥទ្ធិពលនៃជម្ងឺផ្តាសាយបក្សី ។ អតិផរណាខ្ពស់នេះ ក៏ជាលទ្ធផលនៃឥទ្ធិពលរួមផ្សំនៃការឡើងថ្លៃប្រេងដ៏ខ្ពស់ និងការឡើងថ្លៃទំនិញដទៃទៀតលើពិភពលោក អតិផរណាខ្ពស់នៃទំនិញនាំចូល និងការធ្លាក់ថ្លៃប្រាក់ដុល្លារអាមេរិក ហើយសម្ពាធនេះកាន់តែខ្លាំងឡើងដោយការកើនឡើងតម្រូវការក្នុងស្រុក ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងកំណើនលំហូរចូលដើមទុន និងការឡើងថ្លៃអចលនទ្រព្យ ។ ក្នុងអំឡុងឆ្នាំ២០០៧នេះ តម្លៃប្រេងគ្រប់ប្រភេទដែលដាក់លក់ក្នុងទីផ្សារក្នុងស្រុកបានកើនឡើងជាបន្តបន្ទាប់ ដែលក្នុងនោះតម្លៃប្រេងសាំងបានកើនឡើង ១០,១% ប្រេងម៉ាស៊ូតកើន ១៨,២% និងប្រេងម៉ាស៊ីនកើន ២៦,៩% ។ ប្រសិនបើមិនរាប់បញ្ចូលតម្លៃម្ហូបអាហារ អត្រាអតិផរណាឆ្នាំលើឆ្នាំគឺមានកម្រិតត្រឹមតែ ៣,៨% ប៉ុណ្ណោះ ។

The pressures on the inflation rooted largely in the impact of supply-side shocks on prices, which reflected lower fishery production and the impact of avian flu. They were also a result of a combination effect of high world oil and other commodity prices, imported inflation, and the weak USD, which was somewhat intensified by an increase in local demand associated with rising capital inflows and property prices. During the year, pump prices for all kinds of fuels sold in the domestic market increased, with the prices of gasoline, diesel fuel, and motor oil up by 10.1 percent, 18.2 percent, and 26.9 percent respectively. When excluding food prices, y-o-y inflation rate stood at 3.8%.

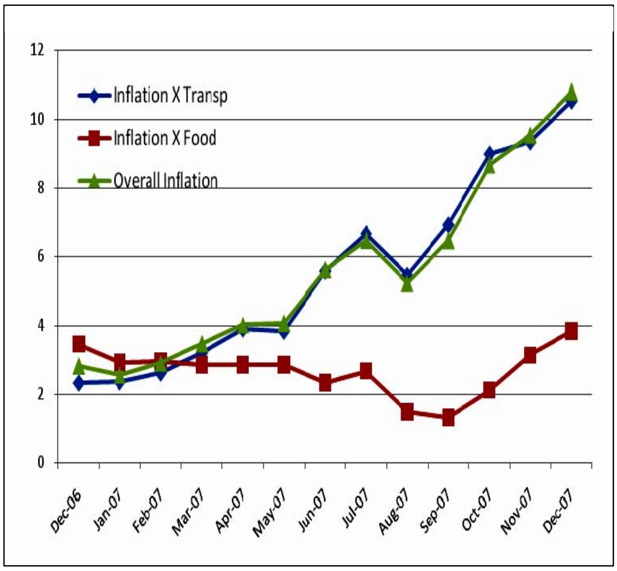

បម្រែបម្រួលប្រចាំឆ្នាំនៃសន្ទស្សន៍ថ្លៃទំនិញប្រើប្រាស់មធ្យមរំកិល៣ខែបានកើនឡើងរហូតដល់ ៩,៧% នៅខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៧ បើធៀបនឹង ៣,៤% កាលពីឆ្នាំមុន ដែលបញ្ជាក់ពីការកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំងនៃថ្លៃទំនិញក្នុងអំឡុងពេលចុងឆ្នាំ ។ ផ្ទុយទៅវិញ អតិផរណាមធ្យមប្រចាំឆ្នាំ បានកើនឡើងត្រឹមតែ ៥,៨% នៅខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៧ ធៀបនឹង ៤,0% នាឆ្នាំកន្លងទៅ ។

The annual change in CPI based on the three-month moving average indexes rose to 9.7% in December 2007, compared to 3.4 percent in December 2006, indicating a strong price increase during the year-end period. The annual average inflation, on the other hand, rose to only 5.8% in December 2007, against 4% in December 2006.

៣. ចលនានៃអត្រាប្តូរប្រាក់ (Exchange Rate Movements)

ជាទូទៅ ប្រាក់រៀលដែលវាស់ដោយអត្រាទិញទីផ្សារគឺមានភាពរឹងមាំ ដោយប្រែប្រួលក្នុងចន្លោះ ពី ៣.៩៩៦រៀល ទៅ ៤.0៩៦រៀល ក្នុង១ដុល្លារអាមេរិក ធៀបនឹងការប្រែប្រួលចន្លោះពី ៤.0៣0 ទៅ ៤.២00រៀល ក្នុង១ដុល្លារអាមេរិកនៅឆ្នាំ២00៦ ។ បើពិនិត្យមើលនិន្នាការអត្រាប្តូរប្រាក់នាឆ្នាំមុនៗ ប្រាក់រៀលតែងបានឡើងថ្លៃក្នុងអំឡុងរយៈពេលចុងឆ្នាំ ។ ក្នុងឆមាសទី២ ឆ្នាំ២00៧ ប្រាក់រៀលត្រូវបានទិញ-លក់ក្នុងអត្រាមធ្យមស្មើនឹង ៤.0៥៣រៀល ក្នុង១ដុល្លារអាមេរិក ធៀបនឹង ៤.១៣៤រៀល ក្នុងរយៈពេលដូចគ្នានៃឆ្នាំកន្លងទៅ ។ ផ្អែកលើបម្រែបម្រួលឆ្នាំលើឆ្នាំ ប្រាក់រៀលបានឡើងថ្លៃ ១,៤% ធៀបនឹងប្រាក់ដុល្លារអាមេរិក ដោយអត្រាប្តូរប្រាក់ទីផ្សារបានធ្លាក់ចុះពី ៤.0៥៨រៀល ក្នុង១ដុល្លារដុល្លារអាមេរិក នៅចុងឆ្នាំ២00៦ មកត្រឹម ៤.000រៀលក្នុង១ដុល្លារអាមេរិក នៅចុងឆ្នាំ២00៧ ។ ការឡើងថ្លៃនៃប្រាក់រៀលបានក្លាយជាបាតុភូតរដូវកាល ព្រោះអ្នកនាំចេញ និងឈ្មួញក្នុងស្រុកតែងតែត្រូវការរូបិយវត្ថុជាតិក្នុងចំនួនច្រើន ដើម្បីទិញផលិតផលកសិកម្មពីកសិករនៅរដូវច្រូតកាត់ ។ ក្រៅពីនេះ តម្រូវការប្រាក់រៀលបានកើនឡើង ដោយសារអង្គភាពអាជីវកម្មមានតម្រូវការបង់ពន្ធ ដែលជាការឆ្លុះបញ្ចាំងពីកំណើនសេដ្ឋកិច្ចដ៏រឹងមាំ។ ការកើនឡើងនៃលំហូរដើមទុន តាមរយៈការឆ្លុះបញ្ចាំងការកើនឡើងនៃអតិរេកស្ថិតិជញ្ជីងទូទាត់ ក៏រួមចំណែកក្នុងការពង្រឹងរូបិយវត្ថុជាតិក្នុងឆ្នាំ២00៧នេះផងដែរ ។

On the whole, the riel as measured by the market purchase rate was strong, moving only within the range of 3,996 riel and 4,096 riel per US dollar against a fluctuation between 4,030 and 4,200 riel per US dollar, in 2006. Following the trends of the preceding years, the riel exchange rate showed also some appreciation in the period toward the end of the year. In the second half of 2007, the riel was traded at an average rate of 4,053 riel per US dollar, as compared to 4,134 riel in the same period of the previous year. Based on a year on year basis, the riel gained value by 1.4 percent against the US dollar, as the market exchange rate went down from 4,058 riel per US dollar at

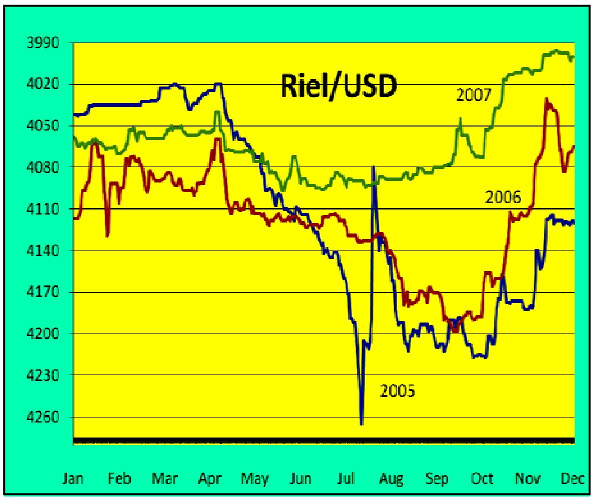

the end of 2006 to 4,000 riel per US dollar at the end of 2007. The appreciation of the riel could be explained as a seasonal phenomenon because exporters and local traders usually need the national currency in a large amount in order to purchase from the farmers agricultural products in the harvest season. Besides reflecting steady economic growth, there was increased demand for riel by corporations to pay their tax obligations. Rising capital inflow as reflected in a growing balance of payments surplus may also have contributed to the strength of the local currency during 2007.

៤. ការវិវឌ្ឍនៃរូបិយវត្ថុ (Monetary Development)

ល្បឿននៃកំណើនរូបិយវត្ថុបានកើនឡើងយ៉ាងរហ័សនៅឆ្នាំ២០០៧នេះ ដោយសារតែការកើនឡើងទាំងទ្រព្យសកម្មបរទេសសុទ្ធនៃប្រព័ន្ធធនាគារ ទាំងទ្រព្យសកម្មក្នុងស្រុកសុទ្ធ ។ កម្រិតនៃទ្រព្យសកម្មក្នុងស្រុកសុទ្ធដែលធ្លាប់តែមានសញ្ញាអវិជ្ជមានអស់រយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំមកហើយ បានបង្ហាញពីសញ្ញាវិជ្ជមានវិញ ក្នុងឆ្នាំ២០០៧នេះ ។ ស្ថានភាពវិជ្ជមានរបស់ទ្រព្យសកម្មក្នុងស្រុកសុទ្ធ បានចូលរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ដល់ការកើនឡើងគួរឱ្យកត់សម្គាល់នៃឥណទានក្នុងស្រុក ជាពិសេសបំណុលទៅផ្នែកឯកជនមិនមែនធនាគារ ។ កំណើននេះគឺមានល្បឿនកើនឡើងដូចគ្នាទៅនឹងល្បឿននៃកំណើនប្រាក់បញ្ញើជារូបិយប័ណ្ណបរទេស ។ ទន្ទឹមនឹងនេះដែរ រូបិយវត្ថុជាតិក្រៅធនាគារក៏មានកំណើនយ៉ាងរឹងមាំផងដែរ បើធៀបនឹងឆ្នាំមុន ។

The pace of monetary growth quickened during the reporting year as the net foreign assets of the banking system and net domestic assets both increased. The level of net domestic assets, which posted a negative sign for many years, reversed its trend in 2007. The positive position of net domestic assets is mainly attributable to a remarkable surge in domestic credit, particularly loans to the non-bank private sector. Such growth was in turn accompanied by an increase at about the same pace of foreign currency deposits. Meanwhile, local currency outside banks recorded a steady growth as compared to the previous year.

៤.១- សមាសធាតុរូបិយវត្ថុ (Monetary Aggregates)

បន្ទាប់ពីមានកំណើន ៣៨.២% នៅឆ្នាំមុន រូបិយវត្ថុទូទៅ (M2) ក្នុងឆ្នាំ២០០៧ បានកើនឡើងកាន់តែលឿនជាងមុន គឺកើនចំនួន ៤.៣៦៨.៤ ពាន់លានរៀល (៦២.៩%) ដោយកើនឡើងពី ៦.៩៤២.៣ ពាន់លានរៀលនៅខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៦ មកដល់ ១១.៣១០.៧ ពាន់លានរៀលនៅខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៧ ។ ការកើនឡើងនេះគឺឆ្លុះបញ្ចាំងពីកំណើនក្នុងរូបិយវត្ថុ (M1) និងរូបិយវត្ថុផ្សេងៗ ។

After having gained 38.2 percent in the preceding year, broad money (M2) expanded at a faster pace during the reviewed year, rising by 4,368.4 billion riel (62.9 percent) from 6,942.3 billion riel in December 2006 to 11,310.7 billion riel in December 2007. This increase reflected an expansion in both narrow money (M1) and quasi money.

រូបិយវត្ថុ (M1) ដែលមានចំនួនប្រមាណ ១៨% នៃរូបិយវត្ថុទូទៅ (M2) បានកើនឡើងបន្ថែម ២៣.៨% ក្នុងកំឡុងឆ្នាំ២០០៧នេះ ។ រូបិយវត្ថុក្រៅប្រព័ន្ធធនាគារបានកើនឡើងចំនួន ៣៩០.២ ពាន់លានរៀល (២៤.៤%) បើប្រៀបធៀបនឹងកំណើន ៣១៧.៤ ពាន់លានរៀល (២៤.៨%) កាលពីឆ្នាំ២០០៦ ។ គេកត់សម្គាល់ឃើញថា

ការកើនឡើងនៃរូបិយវត្ថុក្រៅធនាគារក្នុងអំឡុងឆ្នាំ២០០៧នេះ គឺកើតឡើងចំពេលដែលអត្រាប្តូរប្រាក់របស់រូបិយវត្ថុជាតិនៅតែបន្តមានស្ថិរភាព ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីកំណើនតម្រូវការរូបិយវត្ថុជាតិ សម្រាប់ប្រតិបត្តិការឆ្នាំ២០០៧ ។ ទន្ទឹមនោះដែរ ប្រាក់បញ្ញើជារូបិយវត្ថុជាតិដែលអាចដកបានតាមតម្រូវការ បានកើនឡើងតិចតួច ប្រមាណ ៧,១% ប៉ុណ្ណោះធៀបនឹងកំណើន ៤៣% ក្នុងឆ្នាំ២០០៦ ដែលអាចនិយាយបានថាមកពីការយល់ដឹងរបស់សាធារណជនពីថ្លៃឱកាសនៃការរក្សាប្រភេទគណនីសន្សំបែបនេះ ។

Narrow money (M1), which accounted for about 18 percent of M2, grew by 23.8 percent during 2007. Currency outside the banking system rose by 390.2 billion riel (24.4 percent) compared to the growth of 317.4 billion riel (24.8 percent) recorded a year ago. It should be noted that the increase in the currency outside banks during the year under consideration occurred at a time when the exchange rate of the national currency remained broadly stable, reflecting the growing demand for local currency for transactions during 2007. Meanwhile, deposits denominated in local currency and withdrawable on demand accelerated only slightly, up by 7.1 percent as against a 43 percent increase in the preceding year, which may be explained by the public’s awareness of the opportunity cost of maintaining this type of savings.

រូបិយវត្ថុផ្សេងៗ ដែលរួមមានប្រាក់បញ្ញើមានកាលកំណត់និងប្រាក់បញ្ញើសន្សំជារូបិយវត្ថុជាតិ និងប្រាក់បញ្ញើជារូបិយប័ណ្ណបរទេស បានកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំងស្មើនឹង ១,៧ដង នៃកម្រិតនៅចុងឆ្នាំ២០០៦ ។ ប្រាក់បញ្ញើមានកាលកំណត់និងសន្សំជារូបិយវត្ថុជាតិ បានរួមចំណែកដល់បម្រែបម្រួលនេះ ដែលមានកំណើនចំនួន ៣២,៤ពាន់លានរៀល (៣៦,៦%) ។ ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយ ចំណែកភាគច្រើននៃការកើនឡើងនៃរូបិយវត្ថុផ្សេងៗនេះ គឺបានមកពីកំណើនប្រាក់បញ្ញើជារូបិយប័ណ្ណបរទេសរបស់និវាសជន ។ ប្រាក់បញ្ញើនេះ បានកើនឡើងចំនួន ៣.៩៤១,៧ ពាន់លានរៀល ឬ ៧៥,៩% ដែលជាអត្រាកំណើនដ៏ខ្ពស់បំផុតក្នុងរយៈពេលជាងមួយទសវត្សរ៍នេះ ។ កំណើនដ៏គួរឱ្យកត់សម្គាល់នេះ គឺបានមកពីកំណើនប្រាក់បញ្ញើសន្សំជារូបិយប័ណ្ណបរទេសចំនួន ២.២៩៣,៧ពាន់លានរៀល (១០៣,១%) ប្រាក់បញ្ញើមានកាលកំណត់ ៩៤៩,៨ពាន់លានរៀល (៩២,៤%) និងប្រាក់បញ្ញើចរន្ត ៩១៩,២ពាន់លានរៀល (៦៦%) ។ ទិន្នន័យប្រចាំខែសម្រាប់ឆ្នាំ២០០៧ បានបង្ហាញថាប្រាក់បញ្ញើជារូបិយប័ណ្ណបរទេសមានកំណើនជាវិជ្ជមានស្ទើរតែជារៀងរាល់ខែ លើកលែងតែខែតុលា ដែលមានការថយចុះបន្តិច ។

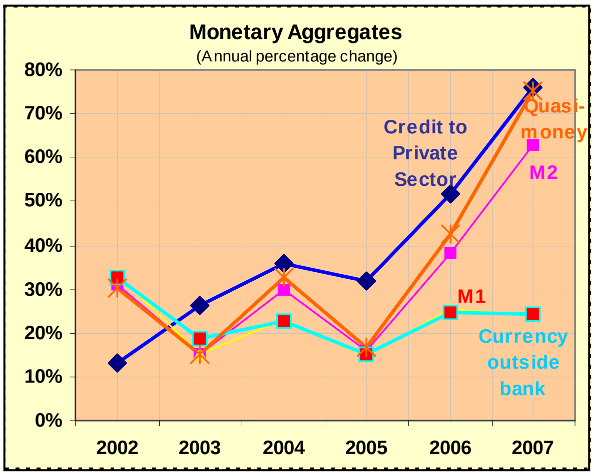

Quasi-money, which comprises of local currency fixed & saving deposits and foreign currency deposits, recorded a sharp increase to reach more than 1.7 times the level recorded at the end of 2006. Local currency fixed & saving deposits contributed to this change with a growth of 32.4 billion riel (36.6 percent). However, greatest factor in the rise in quasi-money was growth in resident’s foreign currency deposits. This item was up by 3,941.7 billion riel (75.9 percent), its highest growth rate in more than a decade. The considerable pick-up

in the growth of this latter item reflected the growth of 2.293,7 billion riel (103.1 percent), 949.8 billion riel (52.4 percent), 919.2 billion riel (66 percent) in savings, fixed, and demand deposits denominated in foreign currency, respectively. The monthly data for 2007 showed that foreign currency deposits posted a positive growth in almost every month, except for October where a slight decrease was observed.

៤.២- កត្តាជះឥទ្ធិពលលើការផ្គត់ផ្គង់រូបិយវត្ថុ (Factors affecting Money Supply)

ការកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំងនៃរូបិយវត្ថុក្នុងឆ្នាំ២០០៧ បានឆ្លុះបញ្ចាំងពីកំណើនគួរឱ្យកត់សម្គាល់នៃទ្រព្យសកម្មបរទេសសុទ្ធក្នុងប្រព័ន្ធធនាគារ ដែលកើនឡើងចំនួន ៣.៥១០,៤ពាន់លានរៀល (៤៨,៦%) រួមនឹងការកើនឡើងនៃទ្រព្យសកម្មក្នុងស្រុកសុទ្ធចំនួន ៨៥៨ពាន់លានរៀល (៣០៤,២%) ។ ជាលទ្ធផល ទ្រព្យសកម្មបរទេសសុទ្ធនៃប្រព័ន្ធធនាគារចូលរួមចំណែក ៥០,៦% នៃកំណើនសាច់ប្រាក់ងាយស្រួលសរុប ៦២,៩% បានន័យថា ៨០,៣% នៃកំណើនសរុបក្នុងរូបិយវត្ថុទូទៅ (M2) ។ ការចូលរួមចំណែកនៃទ្រព្យសកម្មក្នុងស្រុកសុទ្ធទៅក្នុងកំណើន ៦២,៩% នៃរូបិយវត្ថុទូទៅ (M2) គឺមានចំនួន ១២,៤% ហើយវាមានចំណែក ១៩,៦% នៃកំណើនសាច់ប្រាក់ងាយស្រួលសរុប ។

The strong monetary expansion during 2007 reflected a substantial increase in net foreign assets of the banking system coupled with a large rise in net domestic assets, which rose by 3,510.4 billion riel (48.6 percent) and 858 billion riel (304.2 percent), respectively. As a consequence, of the total liquidity growth of 62.9 percent, net foreign assets of the banking system contributed 50.6 percent, i.e. 80.3 percent of the total growth in M2. The contribution of net domestic assets to the 62.9 increase in M2 was 12.4 percent, taking up 19.6 percent of the total observed liquidity expansion.

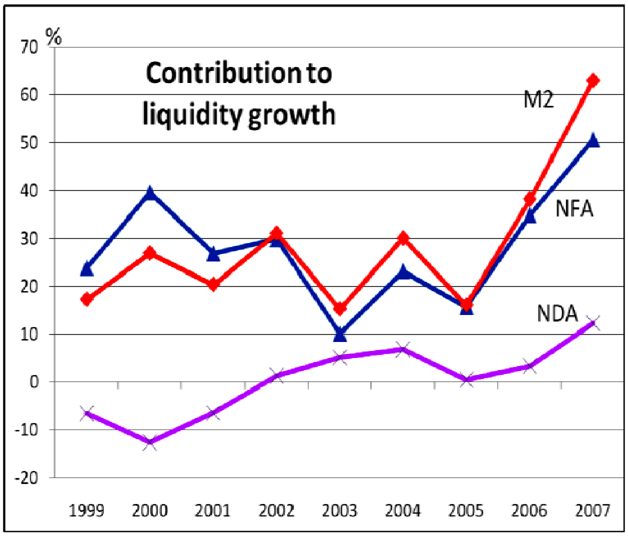

កំណើនដ៏ខ្ពស់នៃទ្រព្យសកម្មក្នុងស្រុកសុទ្ធ គឺបណ្ដាលមកពីការកើនឡើងទាំងស្រុងនៃឥណទានក្នុងស្រុកសុទ្ធ ដែលត្រូវបានកាត់បន្ថយមួយចំណែកដោយការធ្លាក់ចុះនៃធាតុដទៃទៀតសុទ្ធ ដោយសារការកើនឡើងនៃដើមទុនធនាគារដល់ ១.០៧០,៦ពាន់លានរៀល (៣៣%) ។

The high growth in net domestic asset in 2007 was driven entirely by an increase in net domestic credit, which was partly offset by a decline in other items (net) as a result of a surge in bank capital amounting to 1,070.6 billion riel (33 percent).

ឥណទានក្នុងស្រុកសុទ្ធបានកើនឡើងគួរឱ្យកត់សម្គាល់ក្នុងឆ្នាំ២០០៧ ដោយតម្រូវការឥណទានបានកើនឡើងជាមួយកំណើនសេដ្ឋកិច្ចមានភាពរឹងមាំ និងទស្សនៈវិស័យសេដ្ឋកិច្ចដ៏ល្អប្រសើរនាពេលអនាគត ។ អត្រាកំណើនឥណទានក្នុងស្រុកប្រចាំឆ្នាំបានកើនឡើងដល់ ៧០,៧% ធៀបនឹងកំណើន ៣៥,៧% កាលពីឆ្នាំមុន ។ ការកើនឡើងនេះគឺដោយសារតែកំណើនដ៏ខ្លាំងនៃឥណទេយ្យចំពោះវិស័យឯកជន ចំនួន ៧៦% តាមបម្រែបម្រួលឆ្នាំលើឆ្នាំ ដែលជា

អត្រាខ្ពស់ជាងគេបំផុតក្នុងរយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំនេះ ។ ផ្ទុយទៅវិញ ការធ្លាក់ចុះ ៩០,៥% នៃឥណទេយ្យសុទ្ធរបស់រដ្ឋាភិបាលបានកាត់បន្ថយឥទ្ធិពលរបស់កំណើនឥណទានក្នុងស្រុក ។

Net domestic credit expanded considerably in 2007, with credit demand rising as economic growth was sustained and future economic prospects continued to be promising. The annual rate of net domestic credit growth accelerated to 70.7 percent, from 35.7 percent in 2006. This rise was solely attributable to strong growth in claims on private sector, which went up by 76 percent on a year-on-year basis and thus represented the highest rate observed in many years. In contrast, a 90.5 percent drop in net claims on central government had a dampening effect on domestic credit growth.

ពាក់ព័ន្ធនឹងការចូលរួមនៃឥណទានក្នុងកំណើនខាងលើនេះ កំណើនឥណទានក្នុងឆ្នាំ២០០៧ បណ្ដាលមកពីការឱ្យខ្ចីបន្ថែមទៅលើវិស័យមួយចំនួន ពោលគឺ ផ្នែកសេវាកម្មកើនឡើង ៦៥៧,២ពាន់លានរៀល (៥៧,៤%) ផ្នែកលក់ដុំនិងលក់រាយ ៥៨៧,៨ពាន់លានរៀល (៧៥%) ការប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ខ្លួន ៥៧៣,៩ពាន់លានរៀល (៤០៧,៧%) វិស័យសំណង់ ៣៧០,៨ពាន់លានរៀល (១៣៧,៤%) ផលិតកម្ម ២១៤,៩ពាន់លានរៀល (៥២,៤%) ការប្រើប្រាស់សាធារណៈនិងអចលនវត្ថុ ១៩៦,៦ពាន់លានរៀល (៦៥,៨%) និងវិស័យកសិកម្ម ១៥៦,៦ពាន់លានរៀល (១០៥%) ធៀបនឹងឆ្នាំ២០០៦ ។

With regard to the distribution of credit, this year's credit growth was fuelled mainly by further lending to a number of promising sectors, which showed the following growth on the outstanding balance in 2006 services: 657.2 billion riel (57.4 percent); wholesale and retail: 587.8 billion riel (75 percent); personal consumption: 573.9 billion riel (407.7 percent); construction: 370.8 billion riel (137.4 percent); manufacturing: 214.9 billion riel (52.4 percent); real estate & public utilities: 196.6 billion riel (65.8 percent); and agriculture: 156.6 billion riel (105 percent).

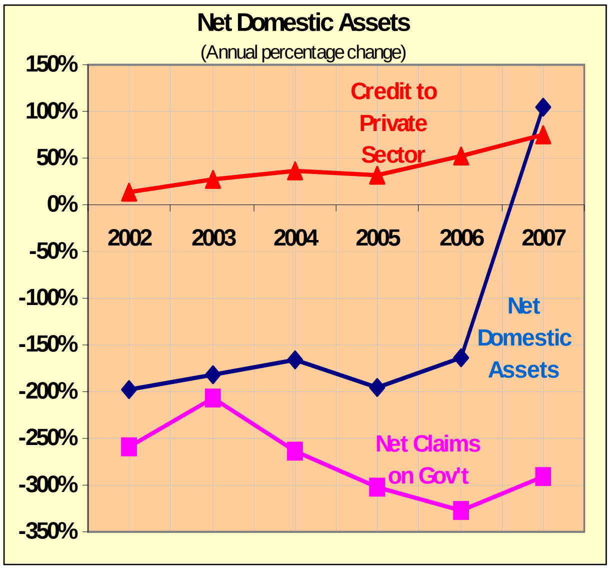

៥. ស្ថិតិជញ្ជីងទូទាត់ (Balance of Payments)

តាមទិន្នន័យបាន់ស្មានដំបូងក្នុងឆ្នាំ២០០៧នេះ ស្ថិតិជញ្ជីងទូទាត់របស់ប្រទេសកម្ពុជា បង្ហាញនូវសមតុល្យរួម ចំនួន ២៩០លានដុល្លារអាមេរិក គឺកើនឡើងចំនួន ៨៨ លានដុល្លារអាមេរិកធៀបនឹងឆ្នាំ២០០៦ ។ មូលហេតុសំខាន់នៃកំណើនអតិរេកនេះ គឺបណ្ដាលមកពីការកើនឡើងនៃសមតុល្យគណនីដើមទុននិងហិរញ្ញវត្ថុ ចំនួន ៩៣,៩លានដុល្លារអាមេរិក (១២%) រួមផ្សំនឹងការថយចុះនៃឱនភាពគណនីចរន្ត (មិនរាប់បញ្ចូលបង្វែរផ្ទេរការ) ចំនួន ៤៦,២លានដុល្លារអាមេរិក (៨,៨%) ។ ជាលទ្ធផល អនុបាតនៃឱនភាពគណនីចរន្ត (មិនរាប់បញ្ចូលបង្វែរផ្ទេរការ) លើ GDP បានថយចុះដល់ ៦,៦% ក្នុងឆ្នាំ២០០៧ ធៀបនឹង ៧,២%នៅឆ្នាំមុន ។

The preliminary estimates of the balance of payments of Cambodia for the year 2007 showed an overall balance of US$ 290 million, an increase of US$ 88 million compared to 2006. The increase surplus mainly resulted from an increase in the capital and financial account balance of US$ 93.9 million (12 percent), coupled with a decrease in the current account deficit (excluding official transfers) of US$ 46.2 million (8.8 percent). Consequently, the ratio of the current account deficit (excluding official transfers) to GDP went down to 6.6 percent in 2007 against 7.2 percent in the preceding year.

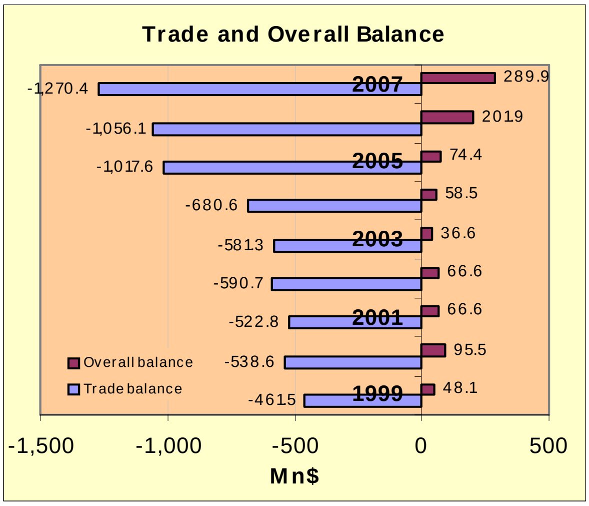

៥.១- គណនីចរន្ត-មិនរាប់បញ្ចូលបង្វែរផ្លូវការ (Current Account-Excluding Official Transfers)

ឱនភាពគណនីចរន្តត្រូវបានគេប៉ាន់ស្មានថាមានចំនួន ៥៧១,២លានដុល្លារអាមេរិកក្នុងឆ្នាំ២០០៧ ពោលគឺកើនឡើងចំនួន ៨,៨% ធៀបនឹងឱនភាពនាឆ្នាំមុន ។ ការកើនឡើងនៃឱនភាពគណនីជញ្ជីងពាណិជ្ជកម្ម ចំនួន ២០,៣% គឺជាកត្តាចម្បងដែលធ្វើឱ្យឱនភាពគណនីចរន្តរឹតតែកើនខ្លាំងឡើង ។ ខណៈពេលនោះដែរ ការកើនឡើងនៃអតិរេកសេវាសុទ្ធចំនួន ២៧,១% និងការថយចុះនៃឱនភាពប្រាក់ចំណូលសុទ្ធចំនួន ៤,៧% បានកាត់បន្ថយឥទ្ធិពលនៃការកើនឡើងឱនភាពគណនីចរន្ត ។

The current account deficit was estimated at US$ 571.2 million in 2007, an increase of 8.8 percent on the 2006 deficit. The increase in trade deficit of 20.3 percent was the main contributor explaining the escalation in the current account deficit. At the same time, the increase in net service surplus of 27.1 percent and the decrease in net income deficit of 4.7 percent exercised a dampening effect on the rise in the current account deficit.

នៅឆ្នាំ២០០៧ ការនាំចេញក្នុងស្រុកមានចំនួន ៣.៨៥៦,៨លានដុល្លារអាមេរិក គឺកើនឡើង ៣១៩,៦ លានដុល្លារអាមេរិក (៩%) ធៀបនឹងឆ្នាំ២០០៦ ។ ការកើនឡើងនេះគឺបណ្តាលមកពីកំណើននៃតម្លៃការនាំចេញផ្នែកកាត់ដេរ ដែលមានចំនួន ២៨៧,៨លានដុល្លារអាមេរិក (១០,៦%) គឺច្រើនជាងកំណើននៅ ឆ្នាំ២០០៥ ប៉ុន្តែតិចជាងកំណើនឆ្នាំ២០០៦ ចំនួន១,៦ដង ។ ការអនុវត្តរបស់ប្រទេសកម្ពុជា អនុលោមតាមស្តង់ដារពិភពលោក លើលក្ខខណ្ឌការងារនិងប្រាក់ឈ្នួលទាបល្មមក្នុងវិស័យកាត់ដេរនេះ នៅតែបន្តគាំទ្រដល់ឧស្សាហកម្ម ។ ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយ ដើម្បីដោះស្រាយឱ្យបានជោគជ័យនូវភាពលំបាកដែលកើតពីការប្រកួតប្រជែងកម្រិតពិភពលោក និងកម្រិតតំបន់ដែលរួមមានប្រទេសចិននិងវៀតណាម ប្រទេសកម្ពុជាត្រូវការកែលម្អបន្ថែមទៀតទៅលើប្រសិទ្ធភាពរបស់ឧស្សាហកម្ម ។ គេកត់សម្គាល់ឃើញថា ការនាំចេញផ្នែកកាត់ដេរនៅតែជាធាតុសំខាន់នាំមុខគេ ដែលរួមចំណែក ៧៨,២% នៃការនាំចេញរបស់ប្រទេសកម្ពុជាទាំងមូលក្នុងឆ្នាំ២០០៧ ។ ជាមួយគ្នានេះដែរ ការនាំចេញផ្សេងៗទៀតបានកើនឡើង ចំនួន ៣១,៨ លានដុល្លារអាមេរិក (៤%) ធៀបនឹងឆ្នាំ២០០៦ ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីការកើនឡើងជាចម្បងនៃការនាំចេញអង្ករ គ្រឿងសង្ហារឹម និងផលិតផលកសិកម្មដទៃទៀត ។

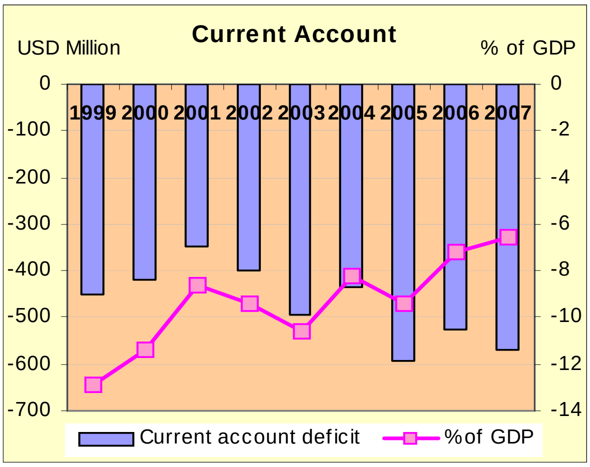

In 2007, domestic exports amounted to US$ 3,856.8 million, an increase of US$ 319.6 million (9 percent) compared to 2006. This increase was mainly driven by the upsurge in the value of garment exports of US$ 287.8 million (10.6 percent), which was higher than 2005 growth, but 1.6 times smaller than growth in 2006. Cambodia's compliance with the global standards on labor conditions and the relative low wages in the garment sector continued to be supportive for the industry. However, in order to successfully confront the challenges arising from global and regional competition, including those presented by China and Vietnam, Cambodia will need to further improve the industry's efficiency. It should be noted that garment exports remained the leading component, accounting for 78.2 percent of Cambodia's domestic exports in 2007. In the same period, other domestic exports rose by US$ 31.8 million (4 percent) compared to 2006, reflecting an increased export of rice, furniture and assorted agriculture products.

ក្នុងឆ្នាំ២០០៧នេះដែរ ការនាំចូលត្រូវបានប៉ាន់ប្រមាណថាមានចំនួន ៥.១៤៣លានដុល្លារអាមេរិក គឺកើនឡើង ៥២៩,៤លានដុល្លារអាមេរិក (១១,៥%) ធៀបនឹងឆ្នាំ២០០៦ ។ កត្តាដែលរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ក្នុងកំណើននេះ គឺការកើនឡើងនូវតម្លៃប្រេងនាំចូលចំនួន ១៣២,៩លានដុល្លារអាមេរិក (១១,៨%) ។ តម្លៃនៃប្រេងនាំចូលនេះមានចំនួន ២៤,៤% នៃការនាំចូលសរុប ។ លើសពីនេះ ការនាំចូលវត្ថុធាតុដើមសម្រាប់វិស័យកាត់ដេរបានកើនឡើងចំនួន ៨,៥% ខណៈដែលការនាំចូលដទៃទៀតកើនឡើងចំនួន ១៣% ។

In 2007, retained imports were estimated at US$ 5,143 million, an increase of US$ 529.4 million (11.5 percent) compared to 2006. The main contributor to this increase was the rise in the value of petroleum import of US$ 132.9 million (11.8 percent). The value of fuel imports accounted for 24.4 percent of retained imports. In addition, import of raw materials for the garment industry grew by 8.5 percent, while other retained import was up by 13 percent.

ក្នុងកំឡុងពេលនេះដែរ អតិរេកគណនីសេវាសុទ្ធបានកើនដល់ ៦៤៣,៩លានដុល្លារអាមេរិក គឺកើនឡើងចំនួន ១៣៧,៥លានដុល្លារអាមេរិក (២៧,១%) លើសពីឆ្នាំ២០០៦ ។ ការកើនឡើងនេះគឺជាលទ្ធផលនៃចំណូលសេវាដែលមានចំនួនលើសការចំណាយសេវាទៅលើអនិវាសជន ។ ចំណូលពីទេសចរណ៍ និងពីសេវាដឹកជញ្ជូន គឺជាកត្តាសំខាន់ដែលនាំឱ្យមានកំណើនគណនីសេវាសុទ្ធនេះ ។ នៅឆ្នាំ២០០៧នេះ ចំនួនភ្ញៀវទេសចរបរទេសដែលមកដល់ប្រទេសកម្ពុជាបានកើនឡើងដល់ ២.០៣២.៧៥៤ នាក់ ធៀបនឹងចំនួន ១.៧០០.០៤១ នាក់ នៅឆ្នាំ២០០៦ ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីកិត្តិសព្ទរបស់ប្រទេសកម្ពុជាក្នុងនាមជាទីកន្លែងគោលដៅទេសចរណ៍ ។ ការប៉ាន់ស្មានឱនភាពគណនីប្រាក់ចំណូល មានចំនួន ២៧៦,៧ លានដុល្លារអាមេរិក គឺថយចុះចំនួន ១៣,៧លានដុល្លារអាមេរិក (៤,៧%) ពីឱនភាពនៅឆ្នាំ២០០៦ ។ ការថយចុះនេះ គឺសំខាន់មកពីការថយចុះនៃការផ្ទេរចំណូលទៅម្ចាស់ភាគហ៊ុនរបស់អនិវាសជន ។ ទន្ទឹមនឹងនោះដែរ ការផ្ទេរឯកជនសុទ្ធត្រូវបានប៉ាន់ស្មានឃើញថា មានអតិរេកចំនួន ៣៣២លានដុល្លារអាមេរិក គឺកើនលើសឆ្នាំ២០០៦ ចំនួន ១៦,៩លានដុល្លារអាមេរិក (៥,៤%) ដោយសារតែការផ្ទេរលុយពីជនជាតិកម្ពុជាដែលរស់នៅបរទេស ។

During the same period, the net services account surplus reached US$ 643.9 million, a rise of US$ 137.5million (27.1 percent) on the surplus in 2006. This increase was the result of service receipts exceeding service payments to non-residents. Tourism receipts and proceeds from transportation services were the main contributors to this increase. This reporting year saw the number of foreign visitor arrivals in Cambodia increasing to 2,032,754 compared to 1,700,041 in 2006, reflecting the improved popularity of Cambodia as a tourist destination. The estimated deficit on the income account was US$ 276.7 million, a decrease of US$ 13.7 million (4.7 percent) from the deficit in 2006. This fall was mainly attributable to a decrease in income remittances to non-residents' shareholders. Meanwhile, net private transfers were estimated to be a surplus of US$ 332 million, up by US$ 16.9 million (5.4 percent) on 2006, mainly mirroring remittances from Cambodians abroad.

៥.២- គណនីដើមទុន និងហិរញ្ញវត្ថុ

សមតុល្យនៃគណនីចរន្តនិងគណនីដើមទុន មានឱនភាពចំនួន ១៥៥,៣លានដុល្លារអាមេរិក នៅឆ្នាំ២00៧ ធៀបនឹងឱនភាពចំនួន ៧៥,៨ លានដុល្លារអាមេរិកនៅឆ្នាំ២00៦ ។ លំហូរចូលនៃបង្វែរផ្លូវការសុទ្ធ គឺមានប្រមាណជាង ៤១៦លានដុល្លារអាមេរិក ដោយថយចុះចំនួន ៣៣,២លានដុល្លារអាមេរិក (៧,៤%) ធៀបនឹងឆ្នាំមុន ។ លំហូរចូលបែបនេះ បានឆ្លុះបញ្ចាំងពីជំនួយផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុដែលរាជរដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសកម្ពុជា ទទួលបានពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ពហុភាគី និងទ្វេភាគី ដែលរួមបញ្ចូលមានការគាំទ្រថវិកា ចំនួន ២១,៣ លានដុល្លារអាមេរិក ជំនួយម្ហូបអាហារ ចំនួន ២៩,៤ លានដុល្លារអាមេរិក ជំនួយគម្រោង ចំនួន ១៨៦,៦លានដុល្លារអាមេរិក និងហិរញ្ញប្បទានជំនួយបច្ចេកទេស ចំនួន ១៧៩លានដុល្លារអាមេរិក ។ ទន្ទឹមនឹងនេះដែរ កម្ចីផ្លូវការសុទ្ធ (មិនរាប់បញ្ចូលឥណទានពី IMF) គឺមានប្រមាណជា ១៧៣លានដុល្លារអាមេរិក ដោយកើនឡើងចំនួន ៤១% ធៀបនឹងឆ្នាំមុន ។ នៅឆ្នាំ២00៧ លំហូរចូលដើមទុនក្នុងទម្រង់ជាការវិនិយោគបរទេសផ្ទាល់សុទ្ធគឺមានលក្ខណៈគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ដោយកើនដល់ ៧១១,២លានដុល្លារអាមេរិក ។ ក្នុងតួលេខសរុបនេះ ការវិនិយោគក្នុងវិស័យក្រៅពីធនាគារបានកើនដល់ ៦១៨,១លានដុល្លារអាមេរិក ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីការវិនិយោគដ៏ច្រើនក្នុងវិស័យទូរគមនាគមន៍ បន្ទាប់មកគឺវិស័យកាត់ដេរនិងកសិកម្ម ។ ការវិនិយោគបន្ថែមមួយចំនួនគឺមានក្នុងវិស័យសណ្ឋាគារនិងរមណីយដ្ឋាន ភេសជ្ជៈ ការវេចខ្ចប់ មន្ទីរពេទ្យ និងផលិតកម្មស្បែកជើង ។

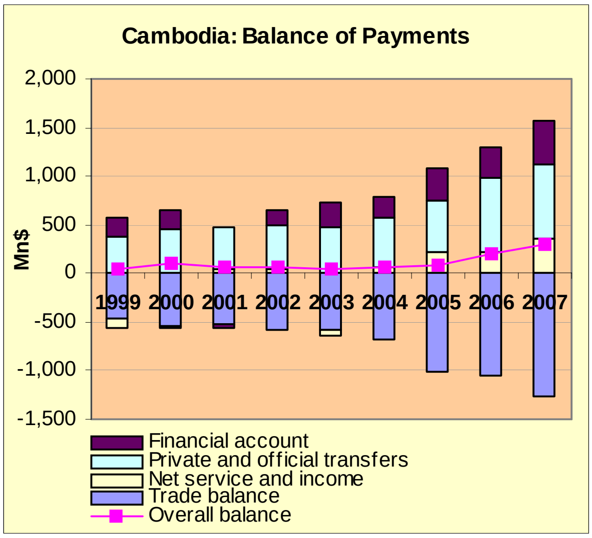

The balance on the current and capital accounts was a deficit of US$ 155.3 million in 2007 compared to a deficit of US$ 75.8 million recorded in 2006. The inflow of net official transfers was an estimate of US$416 million, a decrease of US$ 33.2 million (7.4 percent) on the previous year. Such inflow reflected the financial assistance that the Royal Government of Cambodia obtained from both multilateral and bilateral development partners, which included a budget support of US$ 21.3 million, food aid of US$ 29.4 million, project aid of US$ 186.6 million and a financing of technical assistance of US$ 179 million. At the same time, net official borrowings (excluding loans from the IMF) were estimated at US$ 173 million, an increase of

41 percent on the preceding year. In 2007, capital inflow in the form of net foreign direct investment was remarkable, reaching US$ 711.2 million. Out of this total, investment in sectors other than the banking sector amounted to US$ 618.1 million, reflecting largely investment in the telecommunication sector, followed by garments and agriculture. Some additional investments were observed in sectors such as hotels and resorts, beverages, packaging, hospital, and shoe production.

សរុបមក ការកើនឡើងនៃគណនីដើមទុននិងហិរញ្ញវត្ថុ គឺមានចំនួនច្រើនជាងតម្រូវការ ដើម្បីផាត់ទាត់នឹងឱនភាពនៃគណនីចរន្ត ។ ជាលទ្ធផល សមតុល្យសរុបមានអតិរេកចំនួន ២៩០លានដុល្លារអាមេរិក នៅឆ្នាំ២០០៧ ។ ទុនបម្រុងផ្លូវការសរុប គឺមានកម្រិតគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការនាំចូលរយៈពេលបីខែ ។

Overall, the increase in capital and financial accounts was more than the amount needed to offset the current account deficit. As a result, the overall balance was a surplus of US$ 290 million in 2007. The gross official reserves level was sufficient to cover three months of imports.

៦. ប្រតិបត្តិការរបស់រដ្ឋាភិបាល (Government operations)

ប្រាក់ចំណូលក្នុងស្រុកបានកើនឡើងចំនួន ២១,៧% គឺកើនឡើងពី ២.៨៩៥,៩ពាន់លានរៀល ក្នុងរយៈពេល ១១ខែដើមឆ្នាំ២០០៦ ទៅ ៣.៥២៥,៨ពាន់លានរៀល ក្នុងរយៈពេល១១ខែដើមឆ្នាំ២០០៧ (១០,១% នៃ GDP) ។ ការកើនឡើងនេះជាចម្បងដោយសារការកើនឡើងនៃពន្ធផ្ទាល់ ដែលបានកើនឡើងដល់ ៤៣២,២ពាន់លានរៀល ជាពិសេសពន្ធលើប្រាក់ចំណេញបានកើនឡើងដល់ ៣៤៨,៤ពាន់លានរៀលក្នុងរយៈពេលដូចគ្នានេះ ។

Domestic revenue increased by 21.7%, from 2,895.9 bn riel during the 11 months Jan-Nov 2006 to 3,525.8 bn riel during Jan-Nov 2007 (10.1% of GDP), due mainly to growth in direct taxes, which rose to 432.2 bn riel, particularly profit tax (348.4 bn riel) during Jan-Nov 2007.

ក្នុងរយៈពេលដូចគ្នានេះដែរ ប្រាក់ចំណាយសរុប បានកើនឡើងចំនួន ១០,៣% គឺកើនឡើងពី ៣.២៩៥,៦ ពាន់លានរៀល ទៅ ៣.៦៣៣,៩ពាន់លានរៀល ដោយចំណាយចរន្តកើនឡើងដល់ ២.២៣៣,៣ ពាន់លានរៀល (៦,៤% នៃ GDP) និងចំណាយមូលធនចំនួន ១.៤០០,៥ពាន់លានរៀល (៤% នៃ GDP) ។

Total expenditure increased by 10.3% from 3,295.6 bn riel to 3,633.9 bn riel with current expenditure rising to 2,233.3 bn riel (6.4% of GDP) and capital expenditure to 1,400.5 bn riel (4.0% of GDP) during the same period.

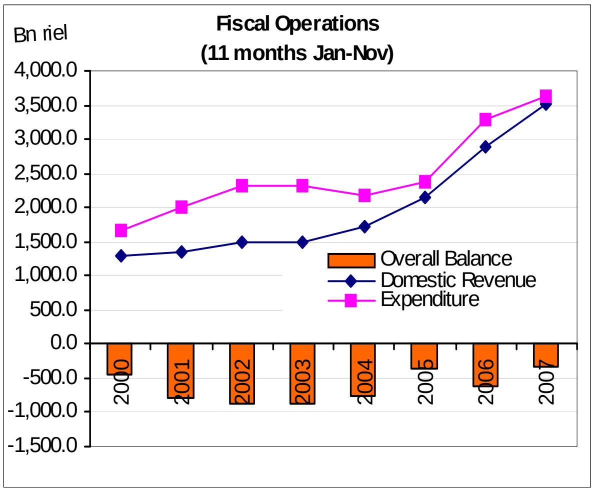

សមតុល្យថវិការួម បានកើនឡើងពីឱនភាពចំនួន ៦១៨,៥ពាន់លានរៀល ទៅឱនភាពចំនួន ៣៣៥,២ ពាន់លានរៀល ក្នុងរយៈពេលដូចគ្នានេះដែរ ។

The overall budget balance increased from a deficit of 618.5 bn riel to a deficit of 335.2 bn riel during the same period.

ប្រវត្តិនៃវិបត្តិ Subprime ការឆក់ឱកាសគេចចំណេញលើអចលនទ្រព្យ និងការធ្លាក់ចុះនៃសេដ្ឋកិច្ច

អត្ថបទដកស្រង់ពីលោក Fédéric Lordon

អត្ថបទនេះប្រែសម្រួល និងសង្ខេបចេញពីអត្ថបទរបស់សេដ្ឋវិទូ លោក Fédéric Lordon ដែលមានចំណងជើងថា "នៅពេលពិភពលោកក្លាយជាចំណាប់ខ្មាំងនៃហិរញ្ញវត្ថុ" ចេញផ្សាយនៅក្នុងខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៧ នៅសារព័ត៌មាន "ការទូតពិភពលោក (Le Monde Diplomatique)" ។ អត្ថបទនេះបង្ហាញអំពីការជះឥទ្ធិពលយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរមកលើសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោក ដោយសារតែការលក់ផ្ទះទៅឱ្យប្រជាជនសហរដ្ឋអាមេរិកដែលពុំមានសាច់ប្រាក់នៅក្នុងដៃ ។

នៅរាល់ពេលកើតមានវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុធ្ងន់ធ្ងរ គេតែងសម្គាល់ឃើញថា ធនាគារមានការប្រថុយប្រថានខ្ពស់ និងមើលស្រាលលើហានិភ័យ ហើយមិនយកចិត្តទុកដាក់ស្តាប់ការព្រមានរបស់ធនាគារកណ្តាលនោះទេ ។ ផ្ទុយទៅវិញ នៅពេលវិបត្តិមានសភាពធ្ងន់ធ្ងរឡើង ធនាគារទាំងនោះនឹងប្រកាសសុំជំនួយពីធនាគារកណ្តាល ។

អត្ថបទនេះអាចជាមេរៀនមួយសម្រាប់ប្រទេសកម្ពុជា ដែលកំពុងតែជួបប្រទះនូវបញ្ហាដែលធនាគារបង្កើនសម្បៀតឥណទានរបស់ខ្លួនយ៉ាងឆាប់រហ័ស ដោយពុំយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់លើហានិភ័យចំពោះមុខ ។

ពីរទសវត្សរ៍កន្លងមកហើយ ដែល Hegel បញ្ជាក់ពីបរាជ័យមកពីការយល់ដឹងពីប្រវត្តិសាស្ត្រមូលធនហិរញ្ញវត្ថុមិនច្បាស់ និងនៅតែដើរតាមគន្លងដដែល នាំឱ្យធ្លាក់ក្នុងវិបត្តិ ។ វិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុនៅក្នុងទីផ្សារឥណទាន បច្ចុប្បន្ននេះ ទោះជាប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុថ្មីៗក៏ដោយ នៅតែមានសក្តានុពលនាំមកនូវគ្រោះមហន្តរាយ ដែលចាំបាច់ត្រូវពិនិត្យឡើងវិញលើហានិភ័យនៃទីផ្សារមូលធន ។ ឧស្សាហកម្មហិរញ្ញវត្ថុមិនត្រូវព្រងើយកន្តើយនឹងប្រវត្តិសាស្ត្រ ដែលកើតឡើងដដែលៗ ដោយគិតថា អាជីវកម្មនឹងសម្របសម្រួលដោយខ្លួនឯងទៅតាមទីផ្សារ តាមរយៈលទ្ធផលប្រតិបត្តិការរយៈពេលវែង ។

សេរីភាវូបនីយកម្មហិរញ្ញវត្ថុកន្លងមក ផ្តល់នូវបទពិសោធន៍ផ្សេងៗគ្នា ។ ជាទូទៅមិនហួសពីរយៈពេលបីឆ្នាំម្តងទេ ដែលវិបត្តិធ្ងន់ធ្ងរជាប្រវត្តិសាស្ត្រត្រូវបានកើតឡើង ដូចជា ក្រោយការដួលរលំនៃទីផ្សារហ៊ុនឆ្នាំ១៩៨៧ (ព្រឹត្តិការណ៍ថ្ងៃច័ន្ទ ដ៏ខ្មៅងងឹត Black Monday) មានរឿងអាស្រូវអំពីសញ្ញាប័ណ្ណគ្មានតម្លៃ និងវិបត្តិប្រាក់សន្សំ និងប្រាក់កម្ចីឆ្នាំ១៩៩០ ព្រមទាំងការដួលរលំនៃសញ្ញាប័ណ្ណរបស់សហរដ្ឋអាមេរិកឆ្នាំ១៩៩៤ ។ វិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុបានចាប់ផ្តើមនៅអាស៊ីឆ្នាំ១៩៩៧ (ថៃ កូរ៉េ និងហុងកុង) ហើយបន្តដល់ប្រទេសរុស្ស៊ី និងប្រេស៊ីលឆ្នាំ១៩៩៨ និងក្រោយមកទៀតការផ្ទុះឡើងនៃវិបត្តិភាគហ៊ុនព័ត៌មានវិទ្យា (តាមអ៊ិនធើណែត) ឆ្នាំ២០០១ ។

ទោះបីជាហិរញ្ញវត្ថុពិភពលោកមានសមត្ថភាពងើបមកវិញ ហើយខ្លាំងក្លាជាងមុនទៅទៀតក៏ពិតមែន រាល់ពេលដែលទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុមានបញ្ហាកើតឡើង អ្នកដែលរងគ្រោះនោះគឺពលករធម្មតា ។ ការដួលរលំនៃទីផ្សារ

បែបនេះ ជះឥទ្ធិពលយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដល់ធនាគារ ហើយមានផលប៉ះពាល់ដល់ឥណទាន វិនិយោគ កំណើនសេដ្ឋកិច្ច និងការងារ ។

វិបត្តិឥណទាននៅសហរដ្ឋអាមេរិកនាពេលបច្ចុប្បន្ន គឺជាការផ្តល់ឱកាសមួយ ក្នុងការសិក្សាអំពីផលវិបាកធ្ងន់ធ្ងរ ដែលកើតមានឡើងដោយសារការរកស៊ីកេងកម្រៃប្រថុយប្រថានដោយគ្មានក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តគ្រប់គ្រងបានត្រឹមត្រូវ ។ យើងនឹងធ្វើការពិនិត្យមើលតាមដំណាក់កាលចាប់តាំងពីការកេងកម្រៃដោយគ្មានការគ្រប់គ្រងរហូតដល់មានការដួលរលំ ហើយបន្ទាប់មកទៀត គឺការធ្វើអន្តរាគមន៍របស់ធនាគារកណ្តាល ។

១- និន្នាការជម្រុញឱ្យមានសកម្មភាព "Ponzi" នៃទីផ្សារ

Hyman Minsky បានបង្ហាញថា ភាពពាក់ព័ន្ធគ្នាទៅវិញទៅមកនៃទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុគឺជាមូលហេតុដ៏ចម្បងនាំមកនូវគ្រោះមហន្តរាយ ។ នៅក្នុងទស្សវត្សរ៍ឆ្នាំ ១៩២0 Charles Ponzi បានបញ្ចុះបញ្ចូលប្រមូលយកប្រាក់សន្សំពីអ្នកសន្សំដោយធានាផ្តល់នូវផលចំណេញខ្ពស់ពីប្រាក់សន្សំទាំងនោះ ។ ផលចំណេញដែលនឹងទទួលបានមិនមែនបានមកពីភាគលាភនោះទេ ប៉ុន្តែ Ponzi បានបញ្ចុះបញ្ចូលបញ្ឆោតយកប្រាក់សន្សំពីបុគ្គលទីពីរ ហើយយកចំណែកខ្លះផ្តល់ជាប្រាក់ចំណេញទៅឱ្យបុគ្គលទីមួយ ។ និរន្តភាពសកម្មភាពនេះចេះតែអាចបន្តទៅបាន នៅរាល់ពេលដែលមានជនរងគ្រោះថ្មីៗចូលរួមបន្តទៀត ។ ក្រៅពីឧទាហរណ៍មួយនេះ សេដ្ឋកិច្ចពពុះដែលពឹងផ្អែកលើលំហូរចូលជាទៀងទាត់នៃមូលធនផ្សេងៗសម្រាប់បន្តដំណើរការទីផ្សារ និងការស្រមើស្រមៃដែលថាខ្លួនជាអ្នកឈ្នះ តែងតែប្រើប្រាស់នូវយន្តការស្រដៀងគ្នានេះ ។ គន្លឹះសំខាន់នៃយន្តការនេះគឺបន្តស្វែងរកអ្នកវិនិយោគថ្មីៗ ហើយនៅពេលឃើញមានអ្នកចាប់ផ្តើម អ្នកផ្សេងទៀតដែលមិនសូវឆ្លាតក៏នាំគ្នាចូលរួមកាន់តែច្រើនឡើងៗ ។

ទីផ្សារអចលនទ្រព្យសហរដ្ឋអាមេរិកមានដំណើរការកើនឡើងជាបន្តបន្ទាប់ ដោយសារក្រុមគ្រួសារបង្ខំចិត្តធ្វើឥណទាននិក្ខេបកាន់តែច្រើន ក្រោយពីទទួលការរងគ្រោះពីការផ្ទុះនូវវិបត្តិអ៊ិនធើណែត ហើយពួកគេស្វែងរកការវិនិយោគថ្មីៗ ។ ប៉ុន្តែ ចំនួនអ្នកខ្ចីដែលមានសមត្ថភាពសងខ្ពស់ កាន់តែខ្សត់ទៅៗ ដែលធ្វើឱ្យឈ្មួញកណ្តាលឈានទៅរកអ្នកខ្ចីដែលមានបញ្ហាចូលទៅកាន់ទីផ្សារកាន់តែច្រើនទើបនាំឱ្យតម្លៃផ្ទះកើនខ្ពស់ឡើងៗ ។

អ្នកខ្ចីនិងឈ្មួញកណ្តាលសន្យាថា ករណីពុំមានលទ្ធភាពសង ពួកគេនឹងលក់អចលនទ្រព្យ ហើយអ្នកខ្ចីទទួលបានផលចំណេញ ចំណែកឈ្មួញកណ្តាលទទួលបានផលកម្រៃជើងសា ។ ពួកគេយល់ថា អ្នកណាក៏មានលទ្ធភាពអាចខ្ចីបានដែរ ដោយសារពួកគេមានជំនឿទុកចិត្តលើការពង្រីកមិនមានដែនកំណត់នៃទីផ្សារ ។ ដូច្នេះ ឥណទានត្រូវបានបើកចំហ ដែលធ្វើឱ្យសកម្មភាពកេងកម្រៃកាន់តែខ្លាំងក្លា ។ ជាលទ្ធផល និក្ខេប Subprime កើតមានឡើង មានន័យថាកម្ចីត្រូវបានផ្តល់ជូនដល់អ្នកខ្ចីដែលគ្មានកំណត់ត្រាឥណទានច្បាស់លាស់ ដែលគេហៅថា កម្ចីទៅកាន់ពពួក "និនចារ" (NINJA-No Income No Job and Asset គ្មានចំណូល គ្មានការធ្វើ និងគ្មានទ្រព្យសម្បត្តិ) ។

២- ការវាយតម្លៃមិនគ្រប់គ្រាន់លើហានិភ័យ

ជាទូទៅ គេសន្មតថា ឧស្សាហកម្មហិរញ្ញវត្ថុតែងតែមានទុនបម្រុង និងជំនាញនៅក្នុងការដោះស្រាយនូវហានិភ័យ គឺប្រើប្រាស់នូវឧបករណ៍និស្សន្ទ ។ នៅដើមទស្សវត្សរ៍ឆ្នាំ១៩៩០ ធនាគារបានយល់ឃើញថា អាចបញ្ចូលឥណទានផ្សេងៗទៅក្នុងសញ្ញាប័ណ្ណអាចជួញដូរបាន ។ ដំណើរការបែបនេះ ត្រូវបានគេហៅថា មូលប័ត្រតូបនីយកម្ម ដែលបានន័យថាមូលប័ត្រទាំងនេះអាចត្រូវបានលក់ចេញជាសំណុំទៅកាន់វិនិយោគិន ហើយហានិភ័យឥណទាន ដែលបានបញ្ចូលទៅក្នុងសញ្ញាប័ណ្ណនោះ ក៏ត្រូវបានលុបចេញពីតារាងតុល្យការរបស់ធនាគារដែលចេញផ្សាយផងដែរ ។

ប៉ុន្តែបញ្ហានៅត្រង់ថា ហេតុអ្វីបានជាវិនិយោគិនទាំងនោះព្រមទិញនូវរបស់ដែលធនាគារប្រឹងប្រែងបញ្ចេញចោលទាំងអស់សង្ឃឹមនោះទៅវិញ? ម៉្យាងដោយវិនិយោគិនទិញសញ្ញាប័ណ្ណទាំងនោះនៅក្នុងបរិមាណតិចតួច ហើយម៉្យាងទៀតគេអាចជួញដូរ ឬអាចលក់បន្តបាន ។ មូលប័ត្រដែលបម្លែងចេញពីឥណទានដែលមានហានិភ័យខ្ពស់ប្រភេទនេះ ត្រូវបានគេចំរៀកចេញជាឧបករណ៍ផ្សេងៗ ដែលមានហានិភ័យស្មើៗគ្នា ។ យោងតាមបទពិសោធន៍ និងការគេចវេះពីហានិភ័យ វិនិយោគិនគិតថានឹងអាចធ្វើជម្រើសដ៏ត្រឹមត្រូវ និងមានសុវត្ថិភាពដោយសម្លឹងឃើញថាស្ថាប័នដទៃទៀត ដូចជាមូលនិធិការពារការខាតបង់ (Hedge Funds) និងទទួលបន្តចំណែកឥណទានទាំងនោះ ហើយអាចទទួលផលចំណេញច្រើនផង ប្រសិនបើសភាពការណ៍វិវត្តន៍ទៅតាមការគិតទុក ។

ជាការពិតណាស់ សិទ្ធិនៅក្នុងលំហូរមូលនិធិ និងហានិភ័យនៃការមិនសងដែលភ្ជាប់នៅក្នុងឥណទាន ក៏ត្រូវបានផ្ទេរទៅផ្ទុកក្នុងមូលប័ត្រដែលមានវត្ថុបញ្ចាំជាផ្ទះ (Residential Mortgage-Backed Securities – RMBS) ហើយត្រូវបានផ្ទេរទៅក្នុងចំណោមអ្នកវិនិយោគក្រោយៗជាច្រើន ដោយទទួលហានិភ័យរៀងៗខ្លួន ។ ធនាគារផ្តើមប្រតិបត្តិការក៏មិនត្រូវបានទទួលខុសត្រូវតែឯង លើហានិភ័យនៃការមិនសងនេះដែរ ព្រោះតាមវិធីបំបែកសម្លៀតឥណទានធំមកជាចំណែកតូចៗអាចរំលែកហានិភ័យផងដែរ ។

មូលប័ត្រតូបនីយកម្មហាក់ដូចជាអាចជួយដោះស្រាយបញ្ហាឥណទានដែលមានហានិភ័យខ្ពស់បែបនេះ ដោយបង្កើតឧបករណ៍ពិសេសជាច្រើនដើម្បីជំនួសនូវ RMBSs ។ កាតព្វកិច្ចសងបំណុលមានរបស់បញ្ចាំ (Collateralized Debt Obligations – CDO) គឺជាឧបករណ៍មូលប័ត្រប្រភេទថ្មី ដែលបម្លែងចេញពីមូលប័ត្រដែលបានចេញផ្សាយ ហើយអាចបម្លែងបន្តទៀតពីសំណុំ RMBS ទៅជាមូលប័ត្រផ្សេងៗ ។ មូលប័ត្រវិនិយោគដំបូងអាចទទួលរងហានិភ័យនៃការមិនទូទាត់សងរបស់អ្នកកាន់ ពី ២០ ទៅ ៣០ ភាគរយដំបូងនៃកម្ចីនិក្ខេបដើម ។ មូលប័ត្រអន្តរកាល និងមូលប័ត្រចុងក្រោយគឺមូលប័ត្រលើទ្រព្យម្ចាស់ ដែលទទួលរងគ្រោះមុនគេក្នុងករណីមិនសង មូលប័ត្រនេះត្រូវបានទីផ្សារហៅថា ជាសំណល់ជាតិពុល (Toxic Waste) ដែលសមស្របទៅតាមផលិតផល CDO ដែលបម្លែងចេញពីមូលប័ត្រមានហានិភ័យខ្ពស់ជាងគេ RMBSs ដែលត្រូវបានបម្លែងចេញពីសម្លៀតឥណទានដើម ។ នៅពេលដែលទីផ្សារអចលនវត្ថុកំពុងតែពុះកញ្ជ្រោល ហើយក្រុមគ្រួសារបន្តធ្វើការទូទាត់សង ជាទូទៅតែងមានអ្នកទទួលទិញបន្ត ។

មូលនិធិការពារការខាតបង់ ដែលជាទូទៅមានលទ្ធភាពប្រមូលប្រាក់ក្នុងអត្រាការប្រាក់ទាប តែងតែត្រូវបានវិនិយោគលើមូលប័ត្រដែលមានហានិភ័យខ្ពស់ ដោយសារមូលប័ត្រទាំងនេះអាចលក់បន្តបានដោយសេរីនៅក្នុងទីផ្សារដែលសកម្មបំផុត ។ គម្លាតប្រាក់ចំណេញខ្ពស់ អាចប្រែក្លាយសំណល់ជាតិពុលឱ្យទៅជាមាសបាន ហើយដែលប្រាក់ចំណេញនេះបានលាក់កំបាំងនូវហានិភ័យដែលគេតែងតែព្រងើយកន្តើយ ព្រោះភ័យខ្លាចថា នឹងសម្លាប់សត្វក្ងានដែលមានពងជាមាស ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ឈ្មួញទិញទិក្ខេបនៅតែបន្តបន្ថែមអ្នកទិញថ្មីៗ ។

៣- ភាពងាយរងគ្រោះ និងបរាជ័យជារចនាសម្ព័ន្ធ

ការស្រមើស្រមៃថាមូលប័ត្រូបនីយកម្ម អាចបម្លែងហានិភ័យឱ្យរលាយអស់ បានបង្កឱ្យមានឥរិយាបថតក់ក្រហល់ពីសំណាក់អ្នកឱ្យខ្ចី ដែលជឿថាខ្លួនបានរំដោះចេញសម្ពៀតឥណទានអាក្រក់ ហើយនឹងអាចធ្វើអ្វីគ្រប់យ៉ាង ។ ចំណែកឯសាច់ប្រាក់ងាយស្រួលដែលមាននៅក្នុងទីផ្សារឧបករណ៍និស្សន្ទ បានជំរុញឱ្យមូលនិធិដែលមានការធានាចាប់យកនូវ CDOs ដ៏មានប្រាក់ចំណេញខ្ពស់ តែហានិភ័យក៏ខ្ពស់ផងដែរ ហើយនាំឱ្យមានកំណើនអំពីបរិមាណមិនអាចត្រួតត្រាបាននោះជាស្ថានភាពដ៏គ្រោះថ្នាក់ ។

ភាពផុយស្រួយ និងងាយរងគ្រោះបែបនេះ សំបកក្រៅហាក់ដូចជាពុំមានអ្វីគួរឱ្យចាប់អារម្មណ៍ ។ ការតម្លើងអត្រាការប្រាក់ ០,២៥ ភាគរយរបស់ធនាគារសហព័ន្ធសហរដ្ឋអាមេរិកក៏ដូចជាគ្មានអ្វីគួរឱ្យកត់សម្គាល់ផងដែរ ប៉ុន្តែនៅខែសីហា ឆ្នាំ២០០៧ សារព័ត៌មាន New York Times បានរាយការណ៍ថា ស្ត្រីម្នាក់ពុំមានលទ្ធភាពបង់ប្រាក់សង ដោយសារអត្រានិក្ខេប (Mortgage) របស់គាត់បានកើនឡើងពី ៦,៣ ភាគរយនៅក្នុងឆ្នាំ២០០៥ ដល់ ១១,២៥ភាគរយ នៅក្នុងឆ្នាំ២០០៧ ដែលធ្វើឱ្យការទូទាត់ប្រចាំខែរបស់គាត់ កើនពី ៤១៤ដុល្លារអាមេរិក ដល់ ៦៩១ដុល្លារអាមេរិក ។ ស្ត្រីម្នាក់នេះស្ថិតនៅក្នុងចំណោម ១៤ភាគរយនៃអ្នកខ្ចី Subprime ដែលពុំមានលទ្ធភាពសងនៅក្នុងត្រីមាសដំបូងនៃឆ្នាំ ២០០៧ ។

ការកើនឡើងទោះជាតិចតួចក្តីនៃអត្រាការប្រាក់របស់ធនាគារកណ្តាលជះឥទ្ធិពលពីរយ៉ាង ។ តម្លៃផ្ទះមានការធ្លាក់ចុះ លើកលែងតែចំពោះអ្នកទិញថ្មីៗនៃទីផ្សារផ្ទះសម្បែង ។ អ្នកទិញអចលនទ្រព្យមុនៗកំពុងតែប្រឈមមុខនឹងការបាត់លទ្ធភាពក្នុងការទូទាត់សងដោយសារការខាតបង់នូវតម្លៃហិរញ្ញវត្ថុនៃទ្រព្យសម្បត្តិ ហើយបញ្ហានេះបានរាលដាលដល់គ្រប់ៗគ្នា ។

នៅពេលមានវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុ ជានិច្ចកាលមានស្ថាប័នជំនាញមួយដែលដួលរលំ និងផ្តល់សញ្ញាជាទូទៅ ។ ករណីវិបត្តិ Subprime នេះ បញ្ហាទាំងសងខាង ទាំងអ្នកខ្ចី និងអ្នកឱ្យខ្ចី នឹងធ្វើឱ្យទីផ្សារធ្លាក់ចុះដល់ដី ។ ធនាគារវិនិយោគ Bear Stearns របស់សហរដ្ឋអាមេរិកត្រូវបង្ខំឱ្យបញ្ឈប់មូលនិធិពីរដែលធ្លាប់មានថាមភាពខ្លាំងក្លា (ហួសហេតុ) ក្រោយពីធនាគារនេះទទួលរងគ្រោះដោយ CDOs ។

អ្វីដែលគួរឱ្យភ្ញាក់ផ្អើលជាងនេះទៅទៀត គឺនៅដើមខែសីហា ស្ថាប័នអ្នកឱ្យខ្ចី ឈ្មោះ American Home Mortgage បានស្វែងរកការការពារតាមជំពូកទី១១ នៃច្បាប់ក្ស័យធន ដើម្បីអាចបន្តអាជីវកម្មបានដោយបន្ថយបុគ្គលិកនិងពិនិត្យឡើងវិញនូវប្រាក់បំណាច់របស់និយោជិត ។

៤- ការវាយតម្លៃឡើងវិញនូវមហន្តរាយនៃហានិភ័យ

កាន់តែមានការព្រួយបារម្ភទៀតនោះ គឺសំណល់ជាតិពុលនៃសញ្ញាប័ណ្ណ បានមានរឿងមិនល្អរួចទៅហើយ ហើយមានការសង្ស័យថា សូម្បីតែការវិនិយោគសញ្ញាប័ណ្ណ CDO ក៏មិនអាចជឿទុកចិត្តបានដែរ ។ តើឧស្សាហកម្មនេះឈានទៅធ្វើការវិនិច្ឆ័យដ៏មានកំហុសបែបនេះដោយរបៀបណា? បញ្ហាគឺជាភាពស្មុគស្មាញនៃការវាយតម្លៃឧបករណ៍និស្សន្ទ ។ អង្គភាពធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ឥណទាន បានទទួលធ្វើការវាយតម្លៃលើមូលប័ត្រ CDO និង RMBS យ៉ាងច្រើនសន្ធឹកសន្ធាប់ ។ ប៉ុន្តែ ការវាយតម្លៃនេះមិនមែនធ្វើឡើងដោយការស្មោះត្រង់ចំពោះភារកិច្ចរបស់ខ្លួននោះទេ អង្គភាពទាំងនោះលំអៀងចំពោះកម្រៃច្រើន ដែលទទួលបានពីការវាយតម្លៃ ដោយសារស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុចេញផ្សាយនូវមូលប័ត្រយ៉ាងច្រើនសន្ធឹកសន្ធាប់ ។ នៅក្នុងឆ្នាំ២០០៦ អង្គភាពធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ឥណទាន Moody's រកប្រាក់ចំណូលបាន ៤០ភាគរយ នៃចំណូលសរុប ពីការវាយតម្លៃលើផលិតផលដែលបានកែច្នៃពីឥណទានដែលមានហានិភ័យខ្ពស់ ។ នេះបង្ហាញពីការលើកទឹកចិត្ត ឱ្យមានការបង្កើតនូវផលិតផលថ្មីៗជំរុញនូវអាជីវកម្មថ្មីៗបន្ថែមទៀត ។

អង្គភាពធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ឥណទានគួរតែទប់ស្កាត់នូវភាពលើសដែលមិនល្អនៅលើទីផ្សារ ប៉ុន្តែបែរជាទទួលរងនូវឥទ្ធិពលពីបញ្ហានេះដោយខ្លួនឯងទៅវិញ ។ វាពិតជាមានការលំបាកក្នុងការជូនដំណឹងព្រមានជាមុន ដោយសារបញ្ហានេះពឹងផ្អែកយ៉ាងស្អិតរមួតទៅលើឧស្សាហកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ។ អង្គភាពទាំងនេះបែរជាគាំទ្រ ជាជាងព្រមានជូនដំណឹងដល់គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុ ដែលជំរុញឱ្យកើតមាននូវវិបត្តិពពុះនេះឡើងដដែលៗ ហើយនៅពេលដែលវិបត្តិកើតមានឡើងទើបធ្វើការវាយតម្លៃបញ្ច្រាស់ទៅវិញដែលនាំឱ្យមានការដួលរលំកាន់តែឆាប់រហ័ស ។

វិបត្តិនេះទំនងជាទើបតែចាប់ផ្តើមនោះទេ នៅពេលដែលអត្រានិក្ខេបនៅក្នុងទីផ្សារផ្ទះសម្បែង នៅសហរដ្ឋអាមេរិកមានការទាក់ទាញអ្នកខ្ចីកាន់តែច្រើនឱ្យឈានទៅរកភាពអន្តរាយ ។ ចំពោះអត្រានិក្ខេប ២/២៨ អ្នកខ្ចីធ្វើការបង់ប្រាក់ក្នុងអត្រាមួយទាប សម្រាប់រយៈពេល២ឆ្នាំដំបូង និងបន្ទាប់មកធ្វើការបង់ប្រាក់ក្នុងអត្រាពេញសម្រាប់រយៈពេល២៨ឆ្នាំដែលនៅសល់ ។ យើងមិនទាន់សង្កេតឃើញនូវផលប៉ះពាល់ទាំងស្រុងទៅលើប្រជាជន ដែលធ្វើកម្ចីនិក្ខេបក្នុងអំឡុងពេលមានវិបត្តិពពុះអចលនទ្រព្យដ៏ក្តៅគគុកក្នុងឆ្នាំ២០០៥ និងឆ្នាំ២០០៦ នៅឡើយទេ ។

ហិរញ្ញវត្ថុនិងភាពល្ងង់ខ្លៅដែលតាមមកជាមួយគឺជាបញ្ហាសាកល ។ មូលនិធិការពារការខាតបង់ នៅទូទាំងពិភពលោកដែលត្រូវបានទាក់ទាញតាមរយៈការធ្វើមូលប័ត្រតូបនីយកម្ម ធ្វើឱ្យការស្ទង់គំនិតដោយពុំបានគិតឱ្យបានត្រឹមត្រូវដូចអ្វីដែលកើតឡើងនៅក្នុងទីផ្សារនិក្ខេបរបស់សហរដ្ឋអាមេរិក ទំនងជានឹងរាលដាលទៅប្រទេសដទៃទៀត ។ ធនាគារលក់រាយរបស់អាល្លឺម៉ង់ ដែលកន្លងមកត្រូវបានគេចាត់ទុកថាពុំមានភាពស្រមើស្រមៃបានសម្រេចចិត្តធ្វើទំនើបកម្ម និងធ្វើប្រតិបត្តិការយ៉ាងសកម្មនៅក្នុងទីផ្សារនៅអំឡុងឆ្នាំ២០០០ ។ ក្រោយពីវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុនៅប្រទេសរុស្ស៊ីឆ្នាំ១៩៩៨ និងវិបត្តិអ៊ិនធើណែតឆ្នាំ២០០១ ការប្រឡូកចូលក្នុងទីផ្សារ subprime ដ៏លើសលប់ធ្វើឱ្យធនាគារ IKB ស្ទើរតែនឹងដួលរលំ ។

៥- ការរាលដាលឯកតោភាគី

ទីផ្សារសកលលោកងាយនឹងទទួលរងគ្រោះណាស់ ។ ផលិតផលនិស្សន្ទអាចរក្សានូវតុល្យភាពដ៏ផុយស្រួយរបស់ខ្លួនបាន លុះណាតែគ្រប់គ្នាជឿថាទីផ្សារនៅតែសកម្ម ។ ក៏ប៉ុន្តែ ត្រូវការតែស្ថាប័នមួយប៉ុណ្ណោះដែលលក់ចេញនូវ CDOs របស់ខ្លួនទាំងអស់ នៅពេលដែលសាច់ប្រាក់ងាយស្រួលត្រូវបានបាត់បង់ លទ្ធភាពអាចទូទាត់បានរបស់សញ្ញាប័ណ្ណក៏ត្រូវបានបាត់បង់ និងតម្លៃរបស់វាក៏ត្រូវធ្លាក់ចុះយ៉ាងឆាប់រហ័សផងដែរ ។

នៅខែសីហា ធនាគារបារាំង BNP-Paribas បានប្រកាសការព្យួរនូវមូលនិធិដែលធ្លាប់មានថាមភាព ចំនួន៣ ។ BNP-Paribas បានធ្វើការប្រកាសសារព័ត៌មានថា "ការបាត់បង់នូវសាច់ប្រាក់ងាយស្រួលទាំងស្រុងនៅក្នុងចំណែកទីផ្សារមូលប័ត្រតូបនីយកម្មសហរដ្ឋអាមេរិក ធ្វើឱ្យគេមិនអាចវាយតម្លៃទ្រព្យសម្បត្តិណាមួយឱ្យបានសមរម្យ ទោះជាទ្រព្យសម្បត្តិនោះមានឬគ្មានគុណភាព ឬចំណាត់ថ្នាក់ឥណទានក៏ដោយ" ។ ប៉ុន្តែ ទើបតែរយៈពេលមួយសប្តាហ៍មុនប្រធាននាយកប្រតិបត្តិរបស់ធនាគារ លោក Baudoin Prot បានធានានូវសាច់ប្រាក់ងាយស្រួលរបស់មូលនិធិទាំងបី ។

នៅពេលមានការដួលរលំនៃផលិតផលដែលមានហានិភ័យ ហើយផលិតផលដែលគិតថាមានសុវត្ថិភាពបែរជារង្គោះរង្គើ ហើយការរាលដាលជះឥទ្ធិពលទៅលើវិស័យផ្សេងៗនៅក្នុងទីផ្សារ ដែលបានចូលរួមនៅក្នុងដំណើរការនៃការឱ្យខ្ចីដ៏លើសលប់ ជាពិសេសនោះគឺវិស័យទ្រព្យម្ចាស់របស់វិស័យឯកជន ។

ការវិនិយោគលើមូលនិធិប្រភេទនេះ ទទួលបាននូវការពេញនិយមនៅក្នុងឧស្សាហកម្មហិរញ្ញវត្ថុ រយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ។ អ្នកវិនិយោគទិញយកក្រុមហ៊ុនណាមួយទាំងមូល ហើយដកហូតចេញពីទីផ្សារហ៊ុនបន្ទាប់មកកែប្រែរចនាសម្ព័ន្ធសារជាថ្មី រួចលក់ចេញនៅក្នុងប៉ុន្មានឆ្នាំបន្ទាប់ដោយទទួលបាននូវប្រាក់ចំណេញខ្ពស់ ។ ការធ្វើវិនិយោគបែបនេះគឺប្រើប្រាស់នូវមូលធនផ្ទាល់ខ្លួនតិច ដោយផ្អែកលើបំណុល ដែលអ្នកវិនិយោគនឹងធ្វើការសងត្រលប់ទៅវិញដោយប្រាក់ចំណេញដែលទទួលបានពីការលក់ក្រុមហ៊ុនដែលបានទិញយកនោះ ។ ប្រាក់ចំណេញបានមកពីការវិនិយោគបែបនេះមានចំនួនច្រើន ដែលធ្វើឱ្យធនាគារមានការទាក់ទាញ ហើយត្រូវតែផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានផ្គត់ផ្គង់លើប្រតិបត្តិការនេះ ។ លក្ខខណ្ឌលើឥណទានក៏មានការគ្របដណ្តប់ស្រាល ហើយថែមទាំងត្រូវបានលើកលែងពីការកំណត់លើអនុបាតហិរញ្ញវត្ថុជាមូលដ្ឋានផ្សេងៗថែមទៀតផង ។

បន្ទាប់មកទៀត មានការទូទាត់ជាវត្ថុ (Payment in kind – PIK) និងឥណទាន (I owe you – IOU) ដែលការប្រាក់ និង ប្រាក់ដើម មិនមែនត្រូវបានបង់ជាសាច់ប្រាក់នោះទេ ប៉ុន្តែត្រូវបានបូកបញ្ចូលទៅក្នុងបំណុលដំបូង ។ ជាលទ្ធផល មូលនិធិទ្រព្យម្ចាស់ឯកជនបានបង្កឡើងជាបំណុលកាន់តែច្រើន ។ បញ្ហានឹងកើតមានឡើងនៅពេលដែលទ្រព្យសម្បត្តិដែលពុំមានសាច់ប្រាក់ងាយស្រួលត្រូវបានលក់ចេញទៅជាមួយនឹងការលក់ក្រុមហ៊ុនទាំងមូល ព្រោះថាវាមិនអាចលក់បន្ត ឬលក់ក្នុងតម្លៃមួយខាតនិងប្រើពេលយូរ ។

ប្រតិបត្តិការប្រមូលមូលនិធិបច្ចុប្បន្ននេះមានការលំបាក ដោយសារធនាគារដែលមានការពាក់ព័ន្ធ ប៉ុន្តែមិនយកចិត្តទុកដាក់ពីមុនមក ស្រាប់តែមានការព្រួយបារម្ភ ។ វាជាលក្ខណៈពិសេសរបស់វិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុ ដែលថា

ការលេចឡើងនូវហានិភ័យនៅក្នុងវិស័យមួយ បានធ្វើឱ្យមានការព្រួយបារម្ភដល់វិស័យដទៃទៀត ។ ដូចជាបញ្ហាដែលកើតឡើងនៅប្រទេសម៉ិចស៊ិកនៅក្នុងឆ្នាំ១៩៩៤ដែរ ដែលបានធ្វើឱ្យមានការសង្ស័យនៅក្នុងប្រទេសផ្សេងទៀត មិនចាំបាច់ជាប្រទេសជិតខាងនោះទេ ក្នុងករណីនេះគឺប្រទេសថៃ គឺបញ្ហាទីផ្សារផ្ទះសម្បែងបានជះឥទ្ធិពលដល់ទីផ្សារទ្រព្យម្ចាស់ឯកជន ដោយសារប្រទេសទាំងពីរមានទីផ្សារកំពុងរីកផុសឡើង និងមានភាពលើសដែលមានគ្រោះថ្នាក់ដូចគ្នា។

៦- ធនាគារដែលធ្វើប្រតិបត្តិការហួសហេតុ

ជាការពិតណាស់ ធនាគារអាចជម្រុះចោលនូវសម្ពៀតឥណទានលើអចលនទ្រព្យ តាមរយៈមូលប័ត្រូបនីយកម្ម មិនអាចការពារធនាគារពីបញ្ហាដែលនឹងត្រូវកើតឡើងនោះទេ ។ ការយកមូលនិធិរបស់ធនាគារបម្លែងជាទម្រង់ផលិតផលនិស្សន្ទ បានបង្កើតនូវការប្រឈមថ្មីមួយទៀតទៅនឹងហានិភ័យនិក្ខេប ព្រមទាំងស្ថិតនៅក្រោមការគំរាមកំហែងពីការរាលដាលឯកតោភាគី ជាពិសេសតាមរយៈទីផ្សារទ្រព្យម្ចាស់ឯកជនដែលធនាគារប្រឈមមុខដោយផ្ទាល់។

បទប្បញ្ញត្តធនាគារ តម្រូវឱ្យធនាគាររក្សានូវអនុបាតសាធនភាពនៃដើមទុននិងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ខ្លួន ។ ប្រសិនបើការខាតបង់ពិតប្រាកដ ឬការខាតបង់ជាសក្តានុពលលេចឡើង អង្គភាពធ្វើចំណាត់ថ្នាក់ឥណទាននឹងភ្ញាក់ខ្លួនឡើងធ្វើការពិនិត្យនិងវាយតម្លៃឡើងវិញ ធនាគារនឹងត្រូវទទួលរងការធ្វើសំវិធានធន និងត្រូវរក្សានូវអនុបាតដោយកាត់បន្ថយនូវភាគបែង (ឥណទានដែលបានផ្តល់) ស្របទៅតាមការកាត់បន្ថយនូវភាគយក (មូលនិធិផ្ទាល់របស់ធនាគារ ដោយដកចេញនូវសំវិធានធនដែលបានធ្វើ) ។ ជាទូទៅ នៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចពិតប្រាកដ អាជីវករនិងកម្មករដែលពុំបានធ្វើការកេងរកប្រាក់ចំណេញ គឺជាជនរងគ្រោះដោយទទួលរងនូវការកំណត់ឥណទានដែលពួកគេមិនសមនឹងទទួលរង ។

៧- ធនាគារកណ្តាលនៅក្នុងការសង្គ្រោះ

ឱ្យតែទីផ្សារនៅតែដំណើរការទៅមុខ ហិរញ្ញវត្ថុដែលហៅថា "ម្ចាស់នៃសកលលោក" មិនចូលចិត្ត និងមិនយកចិត្តទុកដាក់លើអាជ្ញាធរអាណាព្យាបាលនោះទេ ។ នៅពេលនេះជាពេលដែលធនាគារត្រូវការការគាំទ្រ ។ នៅពេលដែលមានបញ្ហា ធនាគារកណ្តាលដែលជាស្ថាប័នសាធារណៈ មិនស្វែងរកប្រាក់ចំណេញនៅក្នុងទីផ្សារ ប៉ុន្តែត្រូវបានស្នើសុំឱ្យធ្វើការដោះស្រាយ ។ ដូច្នេះ ធនាគារកណ្តាលត្រូវធ្វើអន្តរាគមន៍សង្គ្រោះដោយបន្ទាបនូវអត្រាការប្រាក់ដើម្បីស្តារឡើងវិញនូវសាច់ប្រាក់ងាយស្រួល ។

ការគិតតែស្វែងរកប្រាក់ចំណេញ ដោយមិនចាត់វិធានការលើភាពលើសនៃពិភពហិរញ្ញវត្ថុនេះ គឺជាមូលហេតុនៃវិបត្តិ ។ រហូតដល់ថ្ងៃទី១៧ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៧ ប្រធាននាយកធនាគារសហព័ន្ធសហរដ្ឋអាមេរិក លោក Bernanke បានកាត់បន្ថយអត្រាអប្បហារដំបូង (Primary discount rate) ហើយមានការសប្បាយចិត្ត ដែលបានធ្វើឱ្យប្រតិបត្តិករហិរញ្ញវត្ថុ ដែលគិតតែពីការស្វែងរកប្រាក់ចំណេញដោយមិនគិតពីហានិភ័យត្រូវទទួលយកនូវលទ្ធផល

នៃភាពល្ងង់ខ្លៅរបស់ខ្លួន ។ ប៉ុន្តែ វិធានការនេះពុំមានចីរភាពនោះទេ នៅពេលដែលការបរាជ័យមានការជះឥទ្ធិពលចូលទៅក្នុងហានិភ័យជាប្រព័ន្ធ ។ នេះគឺជារឿងអាក្រក់បំផុតដែលកើតឡើងនៅក្នុងប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុ ។ វាត្រូវបានជំរុញបន្តបន្ថែមកាន់តែជ្រៅ រហូតដល់អាជ្ញាធរមិនអាចទ្រាំទ្របាននូវភាពអកុសលនេះ ហើយចូលខ្លួនធ្វើអន្តរាគមន៍ ។

History of the Subprime Crisis: Real Estate Speculation and Economic Slowdown

Extracts from an article by Frédéric Lordon

This article is a summarized translation of extracts from the article "*When Finance Takes the World in Hostage,*" published in September 2007 in *Le Monde Diplomatique* by the economist Frédéric LORDON. It shows how the sales of houses and apartments in the US to people who never really had the money to afford them have severely damaged the entire world's economy.

In all serious financial crises, banks are first adventurous and underestimate risks, without listening to the central bank's warnings. When the crisis begins, banks seek the central bank's support and help.

Currently in Cambodia this might be a useful lesson when some banks rapidly develop their loan portfolios without paying sufficient attention to the underlying risks.

*   *

Two centuries after Hegel deplored the chronic failure of states to learn the lessons of history, financial capital seems to be caught in a similar loop, condemned to repeat the same errors, trapped in a recurring crisis. The instruments involved may be new but the current crisis on the credit markets has enormous potential for disaster, and offers another reason to re-examine the risks of capital markets. The financial industry insists that businesses justify themselves, by their quarterly results and longer-term performances. Yet it remains ignorant of what its own recent history teaches.

Financial liberalization has a mixed record. Since it began, there have rarely been more than three years without a serious incident, usually of historic significance. After the 1987 stock markets crash (Black Monday) came the junk bonds scandal and the Savings and Loans crisis, both in 1990, and the 1994 US bonds crash. A financial crisis started in Asia in 1997 (Thailand, Korea, Hong Kong), before spreading in 1998 to Russia and Brazil. After 2001, the internet bubble burst.

Global finance certainly has an ability to bounce back, stronger than ever, from potentially fatal disasters. However, every time the financial markets go wild, ordinary workers have to pick up the tab. The collapse of the markets hits the banks, then has a knock-on effect on credit, investment, growth and employment.

The current crisis in the US credit market is an ideal opportunity to examine the fatal consequences of unregulated speculation. We can observe distinct stages leading from unfettered speculation to catastrophic collapse and central bank intervention.

1. Ponzi market tendencies

The best account of the blindness to disaster that characterizes the interlinked finance markets was given by Hyman Minsky[1]. He examined the activities of Charles Ponzi, a speculator during the 1920s, who separated savers from their savings by promising incredible returns. Ponzi had no

[1] Hyman P Minsky, *Stabilising an Unstable Economy* (Yale University Press, 1986).

assets and rewarded his initial investors not with the dividends that were never there, but with the capital paid in by subsequent victims. The sustainability of the edifice depended on sustaining the flow of new participants. Apart from this fraudulent element, all bubbles that depend upon a constant inflow of liquidity to sustain a rising market and the illusion that everybody is a winner, use a similar mechanism. The trick is to keep recruiting new investors; and once the initiates have signed up, more ordinary, and less astute, punters are enlisted in greater and greater numbers.

For the US property market to keep growing (ideally forever), more households have to be press-ganged into mortgages. The appeal of the US property dream made it easy to enlist them, particularly since households damaged by the bursting of the internet bubble were looking for fresh investments. But the reservoir of healthy borrowers was quickly exhausted and brokers began to look further afield for recruits to sustain the market. Problematic borrowers were pronounced fit. House prices exploded.

Borrowers and brokers agreed that in the event of default the property could be sold, yielding a profit for borrowers and commission for brokers. They had faith in the indefinite expansion of the market: everyone was fit to borrow. The floodgates of credit burst open, feeding a speculative rise that seemed to justify the process. The result was subprime mortgages: loans to aspiring owners with no credit record or creditworthiness, typified by “NINJA” loans (no income, no job or assets).

2. Inadequate risk evaluation

Everyone assumes that the financial industry has the reserves and expertise to handle risks. It certainly isn’t short of ingenuity. It has discovered a secret weapon: derivatives. The problem with any credit, particularly a risky one, is that it stays on the lender’s books until it ends well or badly. But in the early 1990s banks realized that they could merge different credits into a line of negotiable bonds. The major advantage of this process, known as securitization, lays in the fact that these securities could be sold in bundles to enthusiastic (institutional) investors, and risky loans could be wiped off the balance sheets of the issuing banks.

But why were investors so keen to buy something that banks were desperate to get rid of? Partly because they acquired them in smaller quantities, but mainly because the bonds were negotiable and could be sold on. The line of securities derived from the original credits was sliced up into tranches of equal risk. According to their profile and aversion to risk, individual institutional investors could buy their tranche of choice, safe in the knowledge that there would always be some institution (like hedge funds) prepared to take on the most risk-laden, and most profitable, tranche - assuming everything went according to plan.

Obviously, all the rights (financial flows) and risks (of default) attached to the original credits were transferred to these new residential mortgage-backed securities (RMBS), dispersed among many constantly changing bearers to spread the risk globally. The originating bank was no longer left to face the consequences of default on its own; instead, the risk was fragmented among many institutions, each responsible for only a minimal part, just a fragment of its portfolio.

Securitization had apparently solved the problem of high-risk credit. The process was taken a stage further with the development of a special instrument to dispose of the most unappetizing tranches of the RMBSs. Collateralized debt obligations (CDO) are a new form of negotiable security, derived from securities, whose issue redistributes the relevant fraction of the RMBS portfolio into different tranches. The senior, investment grade tranche shelters its bearers from

the first 20-30% of defaults on the original mortgage loans. There is an intermediate, mezzanine tranche and, at the bottom, an equity tranche that takes the first hit from any default. This tranche is known in the markets as "*toxic waste*": appropriate for vulnerable CDO products derived from the most risky tranche of RMBSs, which are drawn from the portfolio of original credit. While the housing market soared and households kept up their payments, there was always a taker.

Hedge funds, with their ability to raise money at fairly low rates, have invested in high-risk securities, convinced that they can resell freely in a liquid market. The enormous profit margins turned toxic waste into gold. But the profits concealed objective risks that everybody ignored for fear of killing the goose that laid the golden egg. Meanwhile the mortgage brokers kept adding new recruits.

3. Structural vulnerability and failure

The illusion that securitization had dispersed risk to the point of extinction provoked rash behavior. Having managed to lay off their riskiest loans, mortgage lenders believed they could do anything. At the other end of the chain, the liquidity of the derivatives market persuaded hedge funds to pick the juiciest, but most rotten, CDOs. The dilution of risk encouraged the uncontrolled growth of its overall volume. The situation drifted into the critical zone.

By now, the structural fragility of the edifice had made it vulnerable to environmental changes that would normally seem insignificant. Individual quarter-point rises in the US Federal Reserve's interest rate might seem insignificant; but in August 2007 The New York Times reported how one woman had seen her mortgage rate rise from 6.3% in 2005 to 11.25%, and her monthly repayments from $414 to $691, more than she could afford to pay[2]. She was one of the 14% of subprime borrowers who defaulted in the first quarter of 2007.

Central bank interest rate rises, however modest, have a dual effect. With new buyers excluded from the housing market, prices fall. Those already on the property ladder face unsustainable repayments; if they realize their asset, they lose financially and increase the bearish pressure on everybody.

In financial crises, there is always a specialized institution whose collapse signals a general turnaround. This time, two failures at the opposite ends of the chain brought the markets down to earth. The US investment bank Bear Stearns was forced to shut down two of its dynamic (perhaps too dynamic) funds after they binged on CDOs. More alarmingly, since it is not particularly involved in the subprime sector, at the beginning of August the lender American Home Mortgage had to seek Chapter 11 protection from bankruptcy[3].

4. Catastrophic reassessment of risk

There began to be a whiff of panic. The toxic waste bonds already stank and there was a growing suspicion that even top-level investment grade CDO bonds could not be trusted. How could the industry have committed such monumental errors of judgment? The complexity of evaluating derivative products had something to do with it; credit rating agencies had been assessing CDO and RMBS tranches by the hundred. But there was more to it than honest workers struggling under the weight of the task. The agencies were raking in money because financial institutions were madly issuing securities for assessment – in 2006, the rating agency Moody's derived 40%

---

[2] Gretchen Morgenson, "More Home Foreclosures Loom as Owners Face Mortgage Maze", *The New York Times,* 6 August 2007.

[3] Chapter 11 keeps businesses afloat by offering them protection from overly impatient creditors (a moratorium on company debts). It releases employers from their commitments and allows them to renegotiate wage agreements.

of its income from evaluating structured products. There was an obvious incentive to approve products in order to encourage new business.

The rating agencies were supposed to curb the worst excesses of the market; instead they allowed themselves to be infected by it. It is difficult, being so close to and dependent upon the financial industry, to warn it. The agencies, procyclical when they should have been countercyclical, encouraged the bubble, only to make panic revisions as soon as the turnaround kicked in, thus helping precipitate a collapse.

The crisis is probably only beginning. The US home mortgage industry has used attractive teaser rates to lure more borrowers towards the precipice. On a "2/28 mortgage," borrowers repay at a lower interest for the first two years, then revert to the damaging full rate for the remaining 28. We have yet to see the full impact of this on people who took out mortgages at the peak of the property bubble, in 2005 and 2006.

Finance is global; likewise its accompanying missteps. With hedge funds across the world being tempted by derivative securitization, the delirium gripping the US mortgage market was unlikely to remain confined to one country. Germany's retail banks, long derided as unimaginative, decided to modernize and to become more active in the markets around 2000. After the Russian financial crisis of 1998 and the internet crash of 2001, over-exposure to the subprime market has brought the bank IKB to the brink of collapse.

5. Lateral contagion

Global markets are vulnerable. Derivative products can maintain their delicate balance as long as nobody calls them out – as long as everybody pretends to believe the market is still liquid. But it takes just one institution to try to bail out by selling its CDOs for buyers to disappear. Once liquidity evaporates, the formal negotiability of the bonds becomes meaningless and their value plummets.

In August the French bank BNP-Paribas announced the suspension of three 'dynamic' funds: "*The complete evaporation of liquidity in certain market segments of the US securitization market has made it impossible to value certain assets fairly regardless of their quality or credit rating*" (BNP-Paribas' press release). Yet only a week previously Baudoin Prot, the bank's CEO, had guaranteed the liquidity of the three funds.

As risky products collapsed and supposedly safe ones wobbled, the contagion spread to other, unrelated market sectors that had participated in the orgy of lending, specifically the private equity sector.

These investment funds have been the stars of the finance industry over the last few years. They buy up promising companies whole, withdraw them from the stock market, restructure them and sell them on at a huge profit after a few years. They invest little of their own capital, relying instead upon debt, which they repay by milking the companies they purchase. The profits are so staggering that banks, convinced they can't lose, have fallen over themselves in the race to finance these operations. The terms offered include covenant-light loans, exempt from all the limits on basic financial ratios normally imposed upon borrowers.

Then there are PIK (payment in kind) and IOU loans, where the interest and principal are not paid in cash, but added to the original debt. As a result, private equity funds have stacked up astronomical levels of debt. But problems can arise when illiquid assets are sold, not as blocks of

shares but as entire companies. All it could take is a single problem – for resale to be impossible, delayed or at a loss – for the entire private equity sector to be compromised.

Recent fund-raising operations have struggled because the banks, hitherto relaxed and complicit, have suddenly got cold feet. It is typical of financial crises that the sudden discovery of risks in one sector should raise anxieties in others. Just as Mexico's difficulties in 1994 generated doubts in Thailand — hardly a next-door neighbor — because both were emerging markets, so anxieties about the housing market have spread to the private equity market, although they have nothing in common except dangerous excesses.

6. Overexposed banks

The fact that the banks managed on the whole to offload their portfolios of property credits through securitization didn't protect them from trouble. By letting their funds fill up with derivative products, they created a new exposure to mortgage risk. And they came under threat from lateral contagion, particularly through private equity, to which they were directly exposed.

Banking regulations require every bank to maintain a solvency ratio between its capital and its assets. If actual or even potential losses loom, something likely now that the credit rating agencies have woken up and started to revise all their evaluations downwards, the banks must make corresponding provision in their accounts; to maintain their ratios they must reduce the denominator (credits granted) in proportion to the contraction of the numerator (the bank's own funds, reduced by the provisions they have made). As always, it is those involved in the real economy, businesses and workers far removed from the evils of speculation, who face credit restrictions they have done nothing to deserve.

7. Central banks to the rescue

As long as the markets kept rising, the financial so-called "masters of the universe" despised the nanny state and said so. Now they want and need her comfort. A central bank, which rescues the financiers by lowering interest rates to restore general liquidity, is not a state itself; but it is public institution, outside the market, rejected while profits flood in, appealed to when things turn bad.

This long monetary tolerance of the financial world's excesses must take some of the blame for the risks now threatening us. Until 17 August, 2007, when he did cut the Fed's primary discount rate, Mr. Bernanke, chairman of the Federal Reserve, seemed happy to let the most foolhardy operators take the consequences of their own inconsistent decisions. But that was unsustainable once failures spread to constitute a systemic risk. This is the worst thing about the financial system. It is always encouraged to swim further and further out until the authorities can no longer ignore its misfortunes and have to dive in to the rescue. It holds the world hostage.

តារាងអត្រាប្តូរប្រាក់ប្រចាំខែ ក្នុងត្រីមាសទី១ ឆ្នាំ២០០៨

Monthly Exchange Rate in 1st Quarter 2008

ប្រចាំខែ Monthly	អត្រាទីផ្សារ Market Exchange rate					អត្រាផ្លូវការ Official Exchange rate					គម្លាតអត្រាមធ្យម (អត្រាផ្លូវការ-អត្រាទីផ្សារ) Spread of average rate (Official rate-Market rate)	
	អត្រាទិញ Purchase rate	អត្រាលក់ Sale rate	អត្រាមធ្យម Average rate	បំរែបំរួលក្នុងខែ (Monthly change) +/-	%	អត្រាទិញ Purchase rate	អត្រាលក់ Sale rate	អត្រាមធ្យម Average rate	បំរែបំរួលក្នុងខែ (Monthly change) +/-	%		
2004												
Dec-ធ្នូ	4035	4041	4038	-6	-0.14%	4027	4035	4031	-10	-0.25%	-7	-0.17%
2005												
Dec-ធ្នូ	4133	4140	4137	-38	-0.91%	4102	4110	4106	-35	-0.86%	-31	-0.74%
2006												
Dec-ធ្នូ	4058	4072	4065	43	1.05%	4057	4065	4061	42	1.02%	-4	-0.10%
2007												
Jan-មករា	4065	4075	4070	-5	-0.12%	4064	4072	4068	-7	-0.17%	-2	-0.05%
Feb-កុម្ភៈ	4059	4068	4064	7	0.16%	4057	4065	4061	7	0.17%	-3	-0.06%
Mar-មីនា	4057	4065	4061	3	0.06%	4055	4063	4059	2	0.05%	-2	-0.05%
Apr-មេសា	4069	4077	4073	-12	-0.30%	4062	4070	4066	-7	-0.17%	-7	-0.17%
May-ឧសភា	4091	4099	4095	-22	-0.54%	4077	4085	4081	-15	-0.37%	-14	-0.34%
Jun-មិថុនា	4096	4107	4102	-7	-0.16%	4082	4090	4086	-5	-0.12%	-16	-0.38%
Jul-	4092	4101	4097	5	0.12%	4077	4085	4081	5	0.12%	-16	-0.38%
Aug-សីហា	4084	4093	4089	8	0.20%	4080	4088	4084	-3	-0.07%	-5	-0.11%
Sep-កញ្ញា	4078	4086	4082	7	0.16%	4075	4083	4079	5	0.12%	-3	-0.07%
Oct-តុលា	4052	4059	4056	27	0.65%	4048	4056	4052	27	0.66%	-4	-0.09%
Nov-វិច្ឆិកា	4013	4022	4018	38	0.94%	4002	4010	4006	46	1.14%	-12	-0.29%
Dec-ធ្នូ	4000	4008	4004	14	0.34%	3999	4007	4003	3	0.07%	-1	-0.02%
2008												
Jan-មករា	3995	4003	3999	5	0.12%	3993	4001	3997	6	0.15%	-2	-0.05%
Feb-កុម្ភៈ	3992	4001	3997	3	0.06%	3990	3998	3994	3	0.08%	-3	-0.06%
Mar-មីនា	3992	4001	3997	0	0.00%	3991	3999	3995	-1	-0.03%	-2	-0.04%

តារាងស្តីពីអត្រាការប្រាក់លើការឱ្យខ្ចីចងការ

RIEL AND FOREIGN CURRENCY INTEREST RATE ON LOANS

ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៨ (March, 2008)

អត្រាការប្រាក់ប្រចាំឆ្នាំ (Rate per Annum)

ល.រ No.	ឈ្មោះធនាគារ NAME OF BANKS	ឱ្យខ្ចីចងការជារៀល (Loan in Riel)					ឱ្យខ្ចីចងការជាដុល្លារអាមេរិក (Loan inUSD)					ឱ្យខ្ចីចងការជារូបិយប័ណ្ណផ្សេងៗ (Loan in Other Foreign Currency)				
		ថ្ងៃ Daily	១ ខែ 1 month	៣ ខែ 3 months	៦ ខែ 6 months	១២ ខែ 12 months	ថ្ងៃ Daily	១ ខែ 1 month	៣ ខែ 3 months	៦ ខែ 6 months	១២ ខែ 12 months	ថ្ងៃ Daily	១ ខែ 1 month	៣ ខែ 3 months	៦ ខែ 6 months	១២ ខែ 12 months
1	ធនាគារអេស៊ីលីដា ភីអិលស៊ី ACLEDA bank PLC					24.00%					18.00%					24.00%
2	ធនាគារវឌ្ឍនៈអាស៊ី ចំកាត់ Advanced Bank of Asia LTD							14.00%	15.00%	16.00%	18.00%					
3	ធនាគារ ឯកទេសអានកូ ANCO Specialize Bank										18.00%					
4	ធនាគារ អេ អិន ហ្សិត រ៉ូយ៉ាល់ កម្ពុជា ANZ Royal Bank Cambodia Ltd.										8.17%					
5	ធនាគារ ឯ.ក.ឧ.កម្ពុជា CAISB. Bank			21.60%					18.00%	18.00%	18.00%					
6	ធនាគារកម្ពុជាអាស៊ី ចំកាត់ Cambodia Asia Bank Ltd.										18.00%					
7	ធនាគារមេគង្គ កម្ពុជា មហាជន ចំកាត់ Cambodia Mekong Bank Public Ltd							14.40%	14.40%	14.40%	14.40%					
8	ធនាគារកម្ពុជាពាណិជ្ជ ចំកាត់ Cambodian Commercial Bank Ltd.							18.00%	18.00%	18.00%	18.00%		18.00%	18.00%	18.00%	18.00%
9	ធនាគារឯកទេស ខេមបូឌាន ឌិវេឡុបមេន Cambodian Development Spec.Bank							15.00%	15.00%	15.00%	15.00%					
10	ធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ ចំកាត់ Cambodian Public Bank Ltd.							18.00%	18.00%	18.00%	18.00%					
11	ធនាគារខេមខូ លីមីតធីត Camco Bank Ltd.										10.00%					
12	ធនាគារកាណាឌីយ៉ា ក.អ Canadia Bank Plc.		24.00%	24.00%	24.00%	24.00%		18.00%	18.00%	18.00%	18.00%					
13	ធនាគារពាណិជ្ជកម្មទីមួយ សាខាភ្នំពេញ First Commercial Bank PP.Branch							13.00%	13.00%	13.00%	13.00%					
14	ធនាគារ ឯកទេសវិនិយោគទីមួយ First Investment Specialized Bank.								18.00%	18.00%	18.00%					
15	ធនាគារពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេសនៃកម្ពុជា Foreign Trade Bank of Cambodia		18.00%	18.00%	18.00%	18.00%		18.00%	18.00%	18.00%	18.00%					
16	ធនាគារក្រុងថៃ ចំកាត់ (មហាជន) Krung Thai Bank Public Co.,Ltd										13.00%					10.00%
17	ធនាគារមេយបេង សាខាភ្នំពេញ MayBank P.P Branch										15.00%					
18	ប៉េងហេងអេសអឹមអ៊ី ធនាគារ ចំកាត់ Peng Heng S.M.E Bank Ltd							24.00%	24.00%	24.00%	24.00%					
19	ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ Rural Development Bank					15.00%					12.00%					
20	សាជីវកម្មធនាគារសិង្ហបុរី ចំកាត់ Singapore Banking Corporation Ltd.								18.00%	18.00%	18.00%					
21	ធនាគារសហពាណិជ្ជ ក.អ Union Commercial Bank Plc.								13.00%	13.00%	13.00%					
22	ធនាគារវឌ្ឍនៈ Vattanac Bank							11.00%	11.00%	11.00%	12.68%					
23	ធនាគារឯកទេស វិនិយោគរុងរឿង Prosperity Investment Spec.Bank										12.00%					
24	ធនាគារស៊ីនហាន Shinhan Khmer Bank										14.00%					
	មធ្យមភាគ (WEIGHTED AVERAGE)		**19.01%**	**19.19%**	**19.01%**	**22.26%**		**16.40%**	**16.76%**	**16.77%**	**16.02%**		**18.00%**	**18.00%**	**18.00%**	**20.84%**

តារាងអត្រាការប្រាក់លើប្រាក់បញ្ញើ (រៀល និងរូបិយប័ណ្ណបរទេស)

RIEL AND FOREIGN CURRENCY INTEREST RATE ON DEPOSITS

ខែមីនា ឆ្នាំ២០០៨ (March, 2008)

អត្រាការប្រាក់ប្រចាំឆ្នាំ (Rate per Annum)

លរ No.	ឈ្មោះធនាគារ NAME OF BANKS	ប្រាក់បញ្ញើជារៀល (Deposit in Riel)					ប្រាក់បញ្ញើជាដុល្លារអាមេរិក (Deposit in USD)					ប្រាក់បញ្ញើជារូបិយប័ណ្ណផ្សេងៗ (Other Foreign Currency)				
		សំចៃ	មានកាលកំណត់ (Fixed)				សំចៃ	មានកាលកំណត់ (Fixed)				សំចៃ	មានកាលកំណត់ (Fixed)			
		Saving	១ខែ 1 month	៣ខែ 3 months	៦ខែ 6 months	១២ខែ 12 months	Saving	១ខែ 1 month	៣ខែ 3 months	៦ខែ 6 months	១២ខែ 12 months	Saving	១ខែ 1 month	៣ខែ 3 months	៦ខែ 6 months	១២ខែ 12 months
1	ធនាគារ អេស៊ីលីដា ភីអិលស៊ី ACLEDA Bank Plc.	4.00%	5.00%	6.00%	8.00%	9.50%	2.00%	3.00%	4.00%	5.00%	6.00%	4.00%	5.00%	6.00%	7.00%	8.00%
2	ធនាគារ វឌ្ឍនៈអាស៊ី ចំកាត់ Advanced Bank of Asia Ltd.		8.20%	8.25%			1.00%	2.50%	3.00%	4.00%	5.50%					
3	ធនាគារ ឯកទេសអានកូ ANCO Specialized Bank															
4	ធនាគារ អេ អិន ហ្សិត រ៉ូយ៉ាល់ កម្ពុជា ANZ Royal Bank Cambodia Ltd.	0.50%	3.55%	4.60%	6.70%	6.70%	0.50%	3.50%	4.00%	3.90%	3.65%		4.95%	5.06%	5.16%	5.41%
5	ធនាគារ ឯ.ក.ឧ.កម្ពុជា CAISB. Bank															
6	ធនាគារ កម្ពុជាអាស៊ី ចំកាត់ Cambodia Asia Bank Ltd.						2.50%	3.00%	4.00%	5.00%	6.00%					
7	ធនាគារ មេគង្គកម្ពុជា មហាជន ចំកាត់ Cambodia Mekong Bank Public Ltd	3.50%					2.00%	2.25%	2.75%	3.25%	3.50%	2.00%				
8	ធនាគារ កម្ពុជាពាណិជ្ជ ចំកាត់ Cambodian Commercial Bank Ltd.	1.25%		1.50%			0.50%		3.00%	3.25%	3.25%	0.50%		1.00%		
9	ធនាគារ ឯកទេសខេមបូឌាន ឌិវេឡុបមេន Cambodian Development Spec.Bank															
10	ធនាគារ កម្ពុជាសាធារណៈ ចំកាត់ Cambodian Public Bank Ltd.	1.00%					1.00%	3.50%	4.00%	5.00%	5.00%					
11	ធនាគារ ខេមខូ លីមីតធីត Camco Bank Ltd.						1.50%	3.00%	3.75%	4.00%	5.00%					
12	ធនាគារ កាណាឌីយ៉ា ក.អ Canadia Bank Plc.	2.00%		4.00%	5.00%	6.00%	0.75%	3.00%	4.00%	4.50%	6.00%					
13	ធនាគារ ពាណិជ្ជកម្មទីមួយ សាខាភ្នំពេញ First Commercial Bank PP.Branch						0.40%	1.25%	1.35%	1.45%	1.55%					
14	ធនាគារ ឯកទេសវិនិយោគទីមួយ First Investment Specialized Bank.															
15	ធនាគារ ពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេសនៃកម្ពុជា Foreign Trade Bank of Cambodia	1.50%		4.50%	5.50%	6.50%	0.75%	1.00%	3.00%	4.00%	5.00%					
16	ធនាគារ ក្រុងថៃ ចំកាត់ (មហាជន) Krung Thai Bank Public Co.,Ltd.						0.25%		0.75%	1.00%	1.25%					
17	ធនាគារ មេយប៊ែង សាខាភ្នំពេញ MayBank P.P Branch						0.75%	1.75%	2.00%	2.50%	3.25%					
18	ប៉េងហេងអេសអឹមអុី ធនាគារ ចំកាត់ Peng Heng S.M.E Bank Ltd.															
19	ធនាគារ អភិវឌ្ឍន៍ជនបទ Rural Development Bank	1.50%	3.50%	4.00%	5.00%	6.00%	1.00%	3.00%	3.50%	4.00%	5.00%					
20	សាជីវកម្មធនាគារសិង្ហបូរី ចំកាត់ Singapore Banking Corporation Ltd.						0.50%		3.50%	4.00%	5.00%					
21	ធនាគារ សហពាណិជ្ជ ក.អ Union Commercial Bank Plc.						1.00%		4.00%	5.00%	6.00%					
22	ធនាគារ វឌ្ឍនៈ Vattanac Bank						1.00%	3.75%	4.25%	4.75%	6.00%					
23	ធនាគារ ឯកទេសវិនិយោគរុងរឿង Prosperity Investment Spec.Bank						2.00%	3.25%	4.25%	5.25%	6.25%					
24	ធនាគារស៊ីនហាន Shinhan Khmer Bank						1.00%	3.05%	3.15%	4.00%	5.00%					
	មធ្យមភាគ (WEIGHTED AVERAGE)	**1.99%**	**4.38%**	**4.79%**	**6.28%**	**7.15%**	**1.04%**	**2.89%**	**3.66%**	**4.27%**	**4.97%**	**3.37%**	**4.97%**	**5.52%**	**6.06%**	**6.68%**

បញ្ជីឈ្មោះគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ

មីនា-២០០៨

លេខ	ឈ្មោះធនាគារ	ទូរសព្ទ័ទំនាក់ទំនង
០១	**ធនាគារ កម្ពុជាសាធារណៈ ចំកាត់** #២៣ វិថីក្រមួនស សង្កាត់ផ្សារថ្មី ២ ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ	Tel. : 214 111, 222 880 Fax : (855-23) 222 887 E-mail:campuhoc@campubank.com.kh
	០១- **សាខាខេត្តសៀមរាប** #៦១៨ វិថីសម្តេចសង្ឃរាជទេពវង្ស ឃុំស្វាយដង្គំ ស្រុកសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប	
	០២- **សាខាក្រុងព្រះសីហនុ** #១០៨ សង្កាត់លេខ២ ខណ្ឌមិត្តភាព ក្រុងព្រះសីហនុ	
	០៣- **សាខាបាត់ដំបង** #១០២ ក្រុមទី៣៨ ភូមិ២០ឧសភា ឃុំស្វាយប៉ោ ស្រុកបាត់ដំបង ខេត្តបាត់ដំបង	
	០៤- **សាខាអូឡាំពិក** #២៦៧ មហាវិថីព្រះសីហនុ សង្កាត់វាលវង់ ខណ្ឌ៧មករា រាជធានីភ្នំពេញ	
	០៥- **សាខាកំពង់ចាម** #៥-៧ ផ្លូវព្រះអង្គឌួង សង្កាត់កំពង់ចាម ស្រុកកំពង់ចាម ខេត្តកំពង់ចាម	
	០៦- **សាខាតាខ្មៅ** ផ្លូវលេខ២០៣ កែងផ្លូវ១០៦ ឃុំតាខ្មៅ ស្រុកតាខ្មៅ ខេត្តកណ្ដាល	
	០៧- **សាខាច្បារអំពៅ** #៥៨៦-៥៨៧AB ផ្លូវជាតិលេខ១ សង្កាត់ច្បារអំពៅ២ ខណ្ឌមានជ័យ ក្រុងភ្នំពេញ	
	០៨- **សាខាសេវាមុនីវង្ស** #១២D-E មហាវិថីព្រះមុនីវង្ស សង្កាត់ផ្សារថ្មី២ ខណ្ឌដូនពេញ ក្រុងភ្នំពេញ	
	០៩- **សាខាទឹកថ្លា** #៧-៩-១១ E_0-E_4 ផ្លូវ១១០A សង្កាត់ទឹកថ្លា ខណ្ឌឫស្សីកែវ ក្រុងភ្នំពេញ	
	១០- **សាខាប៉ោយប៉ែត** ផ្លូវជាតិលេខ៥ ភូមិក្បាលស្ពាន ឃុំប៉ោយប៉ែត ស្រុកអូរជ្រៅ ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ	
០២	**ធនាគារ មេយប៊ែង សាខាភ្នំពេញ** #4B វិថីក្រមួនស សង្កាត់ផ្សារថ្មី១ ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ	Tel. : 210 255,210 123 Fax : (855-23) 210 099
	០១- **ធនាគារ មេយប៊ែង សាខារងទឹកថ្លា** #១៣-១៥ E0 នៅមជ្ឈមណ្ឌលពាណិជ្ជកម្ម អេតរូត ផ្លូវលេខ១១០អា សង្កាត់ទឹកថ្លា	

	ខណ្ឌឫស្សីកែវ រាជធានីភ្នំពេញ	
០៣	**ធនាគារ ពាណិជ្ជទីមួយ សាខាភ្នំពេញ** #២៦៣ វិថីព្រះអង្គឌួង សង្កាត់វត្តភ្នំ ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ	Tel. : 210 027,210 028 Fax : (855-23) 210 029 E-mail:fcbpp@online.com.kh
០៤	**ធនាគារ ក្រុងថៃ ចំកាត់ មហាជន សាខាភ្នំពេញ** #១៤៩ ផ្លូវលេខ២១៥ សង្កាត់ផ្សារដេប៉ូ១ ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ	Tel : 366 005, 882 959 Fax:(855-23) 428 737 E-mail:ktbpmp@online.com.kh
	០១- **សាខារងខេត្តសៀមរាប** #១១A-១២(ជាន់ទី១) ក្នុងខាលឆ័រវ៉លម៉ល នៃសារមន្ទីរជាតិអង្គរ វិថីហ្សាលដីហ្គោល ភូមិសាលាកន្សែង ឃុំស្វាយដង្គំ ស្រុកសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប	
០៥	**ធនាគារ កាណាឌីយ៉ា ក.អ** #២៦៥-២៦៧-២៦៩ វិថីព្រះអង្គឌួង (ផ្លូវ១១០) សង្កាត់វត្តភ្នំ ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ	Tel. : 215 284, 215286 Fax : (855-23) 427 064 E-mail:canadia@camnet.com.kh
	០១- **សាខាអូឡាំពិក** #៣៩៤Eo វិថីព្រះសីហនុ សង្កាត់អូឡាំពិក ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ	
	០២- **សាខាក្រុងព្រះសីហនុ** #១៩៧ វិថីឯករាជ្យ សង្កាត់២ ខណ្ឌមិត្តភាព ក្រុងព្រះសីហនុ	
	០៣- **សាខាកំពង់ចាម** វិថីព្រះមុនីវង្ស ភូមិទី៧ ឃុំកំពង់ចាម ស្រុកកំពង់ចាម ខេត្តកំពង់ចាម	
	០៤- **សាខាបាត់ដំបង** #១១-១៣ ភូមិព្រែកមហាទេព ឃុំស្វាយប៉ោ ស្រុកបាត់ដំបង ខេត្តបាត់ដំបង	
	០៥- **សាខាក្រុងប៉ៃលិន** ភូមិបឌិននៀវ សង្កាត់ប៉ៃលិន ខណ្ឌប៉ៃលិន ក្រុងប៉ៃលិន	
	០៦- **សាខាហ្សាលដីហ្គោល** #១២៦ មហាវិថីហ្សាលដីហ្គោល សង្កាត់អូរឫស្សី៤ ខណ្ឌ៧មករា រាជធានីភ្នំពេញ	
	០៧- **សាខាខេត្តសៀមរាប** ផ្លូវស៊ីវុត្ថា មណ្ឌល១ ឃុំស្វាយដង្គំ ស្រុកសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប	
	០៨- **សាខាប៉ោយប៉ែត** បណ្តោយផ្លូវជាតិលេខ៥ ភូមិក្បាលស្ពាន ឃុំប៉ោយប៉ែត ស្រុកអូរជ្រៅ ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ	
	០៩- **សាខាខេត្តកំពត** #៣៣ វិថីអង្គរ ភូមិកំពង់បាយខាងត្បូង ឃុំកំពង់បាយ ស្រុកកំពង់បាយ ខេត្តកំពត	
	១០- **សាខាសូរិយា** អគារផ្សារទំនើបសូរិយា ផ្លូវលេខ៦៣ សង្កាត់ផ្សារថ្មីទី១ ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ	

	១១- **សាខាខេត្តបន្ទាយមានជ័យ** #១៥-១៦-១៧ និង ១៨ ភូមិ៣ ឃុំព្រះពន្លា ស្រុកសេរីសោភ័ណ ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ	
	១២- **សាខាពោធិចិនតុង** #៣២៧ មហាវិថីសហព័ន្ធរុស្ស៊ី សង្កាត់កាកាប ខណ្ឌដង្កោ រាជធានីភ្នំពេញ	
	១៣- **សាខាក្រុងតាខ្មៅ** #៣០១ ផ្លូវលេខ២០៧ ភូមិតាខ្មៅ ឃុំតាខ្មៅ ស្រុកតាខ្មៅ ខេត្តកណ្តាល	
	១៤- **សាខាកំពង់ឆ្នាំង** ផ្លូវជាតិលេខ៥ ភូមិឡទឹកត្រី ឃុំកំពង់ឆ្នាំង ស្រុកកំពង់ឆ្នាំង ខេត្តកំពង់ឆ្នាំង	
	១៥- **សាខាអ្នកលឿង** ផ្លូវលេខ២៥៥-២៥៧ ភូមិ៤ ឃុំព្រែកខ្សាយ ស្រុកពាមរក៏ ខេត្តព្រៃវែង	
	១៦- **សាខាស្តុតចាស់** ផ្ទះលេខអា១៥ ផ្លូវលេខ៩៣-៧០និង៩០០ សង្កាត់ស្រះចក ខ័ណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ	
	១៧- **សាខាសុវណ្ណា** ផ្ទះលេខ៣០៧-៣០៩ ផ្លូវលេខ២៧១ សង្កាត់ទំនប់ទឹក ខ័ណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ	
០៦	**ធនាគារ អេស៊ីលីដា ភីអិលស៊ី** #៦១ មហាវិថីព្រះមុនីវង្ស សង្កាត់ស្រះចក ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ	Tel : 998 777, 430 999 Fax: (855-23) 998 666, 430 555 E-mail:acledabank@acledabank.com.kh website: www.acledabank.com.kh SWIFT: ACLBKHPP
	០១- **សាខាក្រុងភ្នំពេញ** #២៩ ផ្លូវលេខ២១៧ សង្កាត់វាលវង់ ខណ្ឌ៧មករា រាជធានីភ្នំពេញ	
	០២- **សាខាខេត្តសៀមរាប** #១-២ និង៣ ភូមិមណ្ឌល២ ឃុំស្វាយដង្គំ ស្រុកសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប	
	០៣- **សាខាខេត្តកំពង់ចាម** #៣១ និង ៣៣ វិថីខេមរភូមិន្ទ ភូមិទី១៤ ឃុំកំពង់ចាម ស្រុកកំពង់ចាម ខេត្តកំពង់ចាម	
	០៤- **សាខាខេត្តបន្ទាយមានជ័យ** #២៦៨D,២៦៩D,២៧០D និង ២៧១D ក្រុម១៣ ភូមិ៣ ឃុំព្រះពន្លា ស្រុកសិរីសោភ័ណ ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ	
	០៥- **សាខាខេត្តបាត់ដំបង** #៨៩៩ ក្រុមទី៥ ភូមិរំចេក៤ ឃុំរតនៈ ស្រុកបាត់ដំបង ខេត្តបាត់ដំបង	
	០៦- **សាខាខេត្តកំពត_ក្រុងកែប** #២៧ ផ្លូវលេខ៧២៤ ក្រុមទី១ ភូមិ១ឧសភា ឃុំកំពង់កណ្តាល ស្រុកកំពង់បាយ ខេត្តកំពត	

	០៧- **សាខាខេត្តតាកែវ** ផ្លូវលេខ១០ ក្រុមទី៤ ភូមិ២ ឃុំរកាក្នុង ស្រុកដូនកែវ ខេត្តតាកែវ	
	០៨- **សាខាក្រុងព្រះសីហនុ** #១១៨ ក្រុមទី១៦ ភូមិ២ សង្កាត់៤ ខណ្ឌមិត្តភាព ក្រុងព្រះសីហនុ	
	០៩- **សាខាខេត្តពោធិ៍សាត់** #២៣៩ ផ្លូវជាតិលេខ៥ ភូមិពាលញែក១ ឃុំផ្ទះព្រៃ ស្រុកសំពៅមាស ខេត្តពោធិ៍សាត់	
	១០- **សាខាខេត្តកំពង់ធំ** #៣៦ ផ្លូវជាតិលេខ៦ ក្រុមទី៣ ភូមិស្ទឹងសែន ឃុំកំពង់ក្របៅ ស្រុកស្ទឹងសែន ខេត្តកំពង់ធំ	
	១១- **សាខាខេត្តកំពង់ស្ពឺ** ផ្លូវជាតិលេខ៤ ភូមិសំណង់ ឃុំរកាធំ ស្រុកច្បារមន ខេត្តកំពង់ស្ពឺ	
	១២- **សាខាខេត្តកំពង់ឆ្នាំង** ភូមិត្រពាំងបី ឃុំផ្សារឆ្នាំង ស្រុកកំពង់ឆ្នាំង ខេត្តកំពង់ឆ្នាំង	
	១៣- **សាខាខេត្តស្វាយរៀង** ភូមិរោងបន្លែ ឃុំស្វាយរៀង ស្រុកស្វាយរៀង ខេត្តស្វាយរៀង	
	១៤- **សាខាខេត្តព្រៃវែង** ក្រុមទី៩ ភូមិលេខ៤ ឃុំកំពង់លាវ ស្រុកកំពង់លាវ ខេត្តព្រៃវែង	
	១៥- **សាខាដូនពេញ** #២៤៨ មហាវិថីព្រះមុនីវង្ស សង្កាត់បឹងរាំង ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ	
	១៦- **ា** ក្រុមទី៩ ភូមិប៉ប្រកខាងជើង សង្កាត់កាកាប ខណ្ឌដង្កោ រាជធានីភ្នំពេញ	
	១៧- **សាខាទី១ ឫស្សីកែវ** #៤៨២ ក្រុមទី៦ ភូមិស្ពានខ្ពស់ សង្កាត់គីឡូម៉ែត្រលេខ៦ ខណ្ឌឫស្សីកែវ រាជធានីភ្នំពេញ	
	១៨- **សាខាទី២ ឫស្សីកែវ** #A0៦-A0៧-A0៨-A0៩ ក្រុមទី៨ ភូមិ៣ សង្កាត់ជ្រោយចង្វា ខណ្ឌឫស្សីកែវ រាជធានីភ្នំពេញ	
	១៩- **សាខាខេត្តរតន គិរី** ភូមិទី១ ឃុំឡាបានសៀក ស្រុកបានលុង ខេត្តរតនៈគិរី	
	២០- **សាខាខេត្តកណ្ដាល** ភូមិក្រពើហា ឃុំព្រែកឫស្សី ស្រុកតាខ្មៅ ខេត្តកណ្ដាល	
	២១- **សាខាខេត្តឧត្តរមានជ័យ** #១២៧ ក្រុមទី៤ ភូមិសំរោង ឃុំសំរោង ស្រុកសំរោង ខេត្តឧត្តរមានជ័យ	

	២២- **សាខាខេត្តក្រចេះ** ផ្លូវលេខ១២ ក្រុមទី០៦ ភូមិក្រចេះ ឃុំក្រចេះ ស្រុកក្រចេះ ខេត្តក្រចេះ	
	២៣- **សាខាក្រុងប៉ៃលិន** #២/២៣១ ភូមិបាហ៊ីត្បូង សង្កាត់ប៉ៃលិន ខណ្ឌប៉ៃលិន ក្រុងប៉ៃលិន	
	២៤- **សាខាខេត្តកោះកុង** #២២២ ក្រុមទី៨ ភូមិ២ ឃុំស្មាច់មានជ័យ ស្រុកស្មាច់មានជ័យ ខេត្តកោះកុង	
	២៥- **សាខាខេត្តព្រះវិហារ** ភូមិឡូតដ្ឋ ឃុំកំពង់ប្រណាក ស្រុកត្បែងមានជ័យ ខេត្តព្រះវិហារ	
	២៦- **សាខាខេត្តមណ្ឌលគិរី** ភូមិអូរស្ពាន ឃុំស្ពានមានជ័យ ស្រុកសែនមនោរម្យ ខេត្តមណ្ឌលគិរី	
	២៧- **សាខាខេត្តស្ទឹងត្រែង** ភូមិកណ្តាល ឃុំស្ទឹងត្រែង ស្រុកស្ទឹងត្រែង ខេត្តស្ទឹងត្រែង	
	២៨- **សាខាមានជ័យ** #៣២ ផ្លូវជាតិលេខ១ ក្រុមទី៣ ភូមិដើមអំពិល សង្កាត់ច្បារអំពៅ១ ខណ្ឌមានជ័យ រាជធានីភ្នំពេញ	
	២៩- **សាខាបឹងត្របែក** #២៨ មហាវិថីម៉ៅសេទុង សង្កាត់បឹងត្របែក ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ	
	៣០- **សាខាស្ទឹងមានជ័យ** #២៣៥ ផ្លូវមុនីរ៉េត (២១៧) ក្រុមទី៥១ ភូមិ១៧ សង្កាត់បឹងសាឡាង ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ	
	៣១- **សាខាចោមចៅ** #១៤២-១៤៣ ផ្លូវជាតិលេខ៤ ក្រុមទី៣ ភូមិព្រៃជីសាក់ សង្កាត់ចោមចៅ ខណ្ឌដង្កោ រាជធានីភ្នំពេញ	
	៣២- **សាខាទួលគោក** #៩៩សេ៥-១០១អា១-១០១អា៤ ផ្លូវលេខ២៨៩ សង្កាត់បឹងកក់ទី១ ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ	
០៧	**ធនាគារ កម្ពុជាពាណិជ្ជ ចំកាត់** #២៦ មហាវិថីព្រះមុនីវង្ស សង្កាត់ផ្សារថ្មី២ ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ	Tel.: 426 145, 426 638 Fax: (855-23) 426 116 E-mail:CCBPP@online.com.kh
	០១- **សាខាខេត្តបាត់ដំបង** #១១៦-១១៧ ភូមិ២០ឧសភា ឃុំស្វាយប៉ោ ស្រុកបាត់ដំបង ខេត្តបាត់ដំបង	Tel: (855 53) 370 130, 952 266

	០២- **សាខាសៀមរាប** មណ្ឌល១ សង្កាត់លេខ២ ទីរួមខេត្តសៀមរាប	Tel: (855 63) 964 392
	០៣- **សាខាក្រុងព្រះសីហនុ** #២៤២ ផ្លូវឯករាជ្យ សង្កាត់២ ខណ្ឌមិត្តភាព ក្រុងព្រះសីហនុ	Tel : (855 34) 934 777
០៨	**ធនាគារ សហពាណិជ្ជ ក.អ** #៦១ ផ្លូវ១៣០ សង្កាត់ផ្សារចាស់ ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ	Tel: 218 682, 427 995 Fax:(855-23) 427 997 E-mail: ucb@bigpond.com.kh
	០១- **សាខាក្រុងព្រះសីហនុ** #១៩៥ វិថីឯករាជ្យ សង្កាត់លេខ២ ខណ្ឌមិត្តភាព ក្រុងព្រះសីហនុ	
	០២- **សាខាខេត្តសៀមរាប** មណ្ឌល១ ឃុំស្វាយដង្គំ ស្រុកសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប	
	០៣- **សាខាខេត្តបាត់ដំបង** #១០០E₀ ក្រុមទី៩ ភូមិព្រែកមហាទេព ឃុំស្វាយប៉ោ ស្រុកស្វាយប៉ោ ខេត្តបាត់ដំបង	
០៩	**ធនាគារ វឌ្ឍនៈ** #៨៩ មហាវិថីព្រះនរោត្តម សង្កាត់បឹងរាំង ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ	Tel: 212 727 Fax: (855-23)216 687 E-mail: service@vattanacbank.com
	០១- **សាខាខេត្តសៀមរាប** វិថីស៊ីវុត្ថា ឃុំស្វាយដង្គំ ស្រុកសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប	
១០	**ធនាគារកម្ពុជាអាស៊ី ចំកាត់** #៤៣៩Eo មហាវិថីព្រះមុនីវង្ស សង្កាត់បឹងព្រលិត ខណ្ឌ៧មករា រាជធានីភ្នំពេញ	Tel: 220 000, 722 105 Fax: (855-23)426 628 E-mail: cab@cab.com.kh
១១	**ធនាគារពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេស នៃ កម្ពុជា** #៣ ផ្លូវលេខ១១៤ កែងផ្លូវ៩៣ សង្កាត់ផ្សារថ្មី១ ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ	Tel: 724 466, 723 854 722 466, 725 266 Fax: (855-23)426 108, 426 410 E-mail: ftb@camnet.com.kh
១២	**សាជីវកម្មធនាគារសីខ្ញប៊ុរី ចំកាត់** #៦៨ វិថីសម្តេចប៉ាន (ផ្លូវ២១៤) សង្កាត់បឹងរាំង ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ	Tel: 211 211 Fax: (855-23)212 121 website: www.sbc-bank.com E-mail : info@sbc-bank.com
	០១- **សាខានេរុហ៍** #១៦៨GEo មហាវិថីយ៉ូ.នេរុហ៍ (២១៥) សង្កាត់វាលវង់ ខណ្ឌ៧មករា រាជធានីភ្នំពេញ	
	០២- **សាខាខេត្តសៀមរាប** #១៧A-១៨A វិថីស៊ីវុត្ថា មណ្ឌល១ ឃុំស្វាយដង្គំ ស្រុកសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប	
	០៣- **សាខាខេត្តក្រុងព្រះសីហនុ** #២៥៩ ផ្លូវឯករាជ្យ ក្រុម១៤ សង្កាត់២ ខណ្ឌមិត្តភាព ក្រុងព្រះសីហនុ	
១៣	**ធនាគារ មេគង្គកម្ពុជា មហាជន ទទួលខុសត្រូវមានកំរិត** #០៦ មហាវិថីព្រះមុនីវង្ស សង្កាត់ស្រះចក ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ	Tel: 217 112 Fax: (855-23)217 122 E-mail: ho.mailbox@mekongbank.com

	០១- **សាខាហេរិ៉្យនស៊ីសគ្វែរ** អគាររេហ្សិនស៊ីសគ្វែរ លេខ២៩៨ មហាវិថីម៉ៅសេទុង និង លេខ១៦៨ មហាវិថីមុនីរ៉េត សង្កាត់ទំនប់ទឹក ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ	
	០២- **សាខាសៀមរាប** វិថីស៊ីវុត្ថា ឃុំស្វាយដង្គំ ស្រុកសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប	
	០៣- **សាខាក្រុងព្រះសីហនុ** ក្រុម៧ មណ្ឌល២ សង្កាត់២ ខណ្ឌមិត្តភាព ក្រុងព្រះសីហនុ	
	០៤- **សាខាដូនពេញ** #០១ វុក្ខវិថីក្រមួនស សង្កាត់ផ្សារថ្មី១ ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ	
	០៥- **សាខាផ្សារកណ្ដាល** #២១៩F វុក្ខវិថីព្រះស៊ីសុវត្ថិ សង្កាត់ផ្សារកណ្ដាល១ ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ	
១៤	**ធនាគារវឌ្ឍន អាស៊ី ចំកាត់** #១៤៨ មហាវិថីព្រះសីហនុ សង្កាត់បឹងកេងកង១ ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ	Tel: 225 333 Fax: (855-23) 216 333 E-mail: info@ababank.com
	០១- **សាខាខេត្តសៀមរាប** #A០១-A០២ វិថីស៊ីវុត្ថា ភូមិមណ្ឌល១ ឃុំស្វាយដង្គំ ស្រុកសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប	
	០២- **សាខាម៉ៅសេទុង** #១៥១ មហាវិថីម៉ៅសេទុង សង្កាត់បឹងកេងកង៣ ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ	
១៥	**ធនាគារ អេ អ៊ិន ហ្សេត រ៉ូយ៉ាល់ កម្ពុជា** #២0FE-EO វិថីក្រមួនស កែងផ្លូវលេខ៦៧ សង្កាត់ផ្សារថ្មី១ ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ	Tel: 726 900 Fax: (855-23)221 309 website: www.anzroyal.com E-mail: ccc@anzroyal.com
	០១- **សាខាវិមានឯករាជ្យ** #១០០ វិថីព្រះសីហនុ សង្កាត់ចតុមុខ ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ	
	០២- **សាខាមាត់ទន្លេ** #២៦៥ វិថីព្រះស៊ីសុវត្ថិ សង្កាត់ផ្សារកណ្ដាល១ ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ	
	០៣- **សាខាផ្សារអូឡាំពិក** #៣៦១ និង ៣៦៣ វិថីព្រះសីហនុ សង្កាត់បឹងព្រលិត ខណ្ឌ៧មករា រាជធានីភ្នំពេញ	
	០៤- **សាខាក្រមួនស** #២0FE-EO វិថីក្រមួនស កែងផ្លូវលេខ៦៧ សង្កាត់ផ្សារថ្មី១ ខណ្ឌដូនពេញ	
	០៥- **សាខាខេត្តសៀមរាប** #៥៦៦-៥៦៨ និង ៥៧0 ផ្លូវទេពវង្ស ភូមិមណ្ឌល១ ឃុំស្វាយដង្គំ ស្រុកសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប	
	០៦- **សាខាក្រុងព្រះសីហនុ** #២១៥ ផ្លូវឯករាជ្យ ក្រុម២ ខណ្ឌមិត្តភាព ក្រុងព្រះសីហនុ	

	០៧- **សាខាខេត្តបាត់ដំបង** #២ ផ្លូវលេខ១ ភូមិ២០ឧសភា ឃុំស្វាយប៉ោ ស្រុកបាត់ដំបង ខេត្តបាត់ដំបង	
	០៨- **សាខាទឹកថ្លា** #១E_0-E_1 ផ្លូវលេខ១១០A សង្កាត់ទឹកថ្លា ខណ្ឌឫស្សីកែវ រាជធានីភ្នំពេញ	
	០៩- **សាខាពេទ្យលោកសង្ឃ** #១AB ផ្លូវលេខ២៧១ សង្កាត់ទឹកថ្លា ខណ្ឌឫស្សីកែវ រាជធានីភ្នំពេញ	
	១០- # ៦១៦AB ផ្លូវលេខ២៧១ សង្កាត់ផ្សារដើមថ្កូវ ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ	
	១១- **សាខាប៉ោយប៉ែត** #២២-២៣-២៤ ផ្លូវជាតិលេខ៥ ភូមិប៉ាលីឡៃ ឃុំប៉ោយប៉ែត ស្រុកអូរជ្រៅ ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ	
	១២-**សាខាខេត្តកំពង់ចាម** ភូមិ១២ ក្រុមទី១៤ ឃុំកំពង់ចាម ស្រុកកំពង់ចាម ខេត្តកំពង់ចាម	
១៦	**ធនាគារ ខេមកូ លីមីតធីត** #៨១ មហាវិថីព្រះនរោត្តម សង្កាត់ផ្សារថ្មី៣ ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ	Tel : 224 660 Fax : (855-23) 224 661-2 Website: www.camkobank.com
១៧	**ធនាគារ ស៊ិនហានខ្មែរ** #២៧៧ មហាវិថីព្រះនរោត្តម សង្កាត់ទន្លេបាសាក់ ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ	Tel : 727 380 Fax : (855-23) 727 383
១៨	**ធនាគារ វីអាយភី អ៊ិលធី** #៧៩៧ មហាវិថីព្រះមុនីវង្ស កែងផ្លូវ៤៨៤ សង្កាត់ផ្សារដើមថ្កូវ ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ	Tel : (855-23) 212 235 Fax : (855-23) 212 236
១៩	**ធនាគារ វិនិយោគរុងរឿង** #៣៣៥ មហាវិថីព្រះមុនីវង្ស សង្កាត់អូឫស្សីទី៤ ខណ្ឌ៧មករា រាជធានីភ្នំពេញ	Fax : (855-23) 223 988 Website: www.pibank.com

ធនាគារឯកទេស

០១	**ធនាគារ អភិវឌ្ឍន៍ជនបទ** #៩-១៣ ផ្លូវលេខ៧ សង្កាត់ចតុមុខ ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ	Tel : 220 810, 220 811 Fax: (855-23) 722 388 E-mail: rdb@online.com.kh
០២	**ធនាគារឯកទេស កសិកម្ម ឧស្សាហកម្ម កម្ពុជា** #៨៣ មហាវិថីព្រះនរោត្តម សង្កាត់ផ្សារថ្មី៣ ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ	Tel.: 217 750, 218 667 Fax: (855-23) 217 751 E-mail:kien@online.com.kh
	០១- **សាខាតាខ្មៅ** #៨៣០ ផ្លូវ១០៧ ភូមិតាខ្មៅ ឃុំតាខ្មៅ ស្រុកតាខ្មៅ ខេត្តកណ្តាល	
០៣	**ធនាគារឯកទេស ប៉េង ហេង អែស អ៊ឹម អ៊ី** #៧២ មហាវិថីព្រះនរោត្តម សង្កាត់ជ័យជំនះ ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ	Tel.: 219 243, 219 245 Fax: (855-23) 219 185 E-mail:pengheng@camnet.com.kh
០៤	**ធនាគារឯកទេស វិនិយោគទីមួយ** #៧២ មហាវិថីព្រះសីហនុ សង្កាត់ទន្លេបាសាក់ ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ	Tel: 222 281 Fax:(855-23) 222 281 E-mail:service@fibank.com.kh
០៥	**ធនាគារឯកទេស អានកូ** #២០ ផ្លូវលេខ២១៧ សង្កាត់វាលវង់ ខណ្ឌ៧មករា រាជធានីភ្នំពេញ	Tel: (092) 899 065 Fax: (855-23) 993 133
០៦	**ធនាគារឯកទេស ខេមបូឌានឌីវេឡុបមេន** #២៥ ផ្លូវលេខ២២២ សង្កាត់បឹងរាំង ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ	Tel : 212 126 Fax: (855) 23 212 125 E-mail : cdb_infor@cdb.com.kh Website: www.cdb.com.kh,

គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ

១	**ក្រុមហ៊ុន "អម្រឹត"** #៣៥BA ផ្លូវ១៦៩ សង្កាត់វាលវង់ ខណ្ឌ៧មករា រាជធានីភ្នំពេញ	Tel: 362 913, 880 942 Fax: (855-23) 881 342 E-mail: phalarin@emt.com.kh
២	**ហត្ថាកសិករ** #២៣៩ ផ្លូវត្រសក់ផ្អែម សង្កាត់បឹងកេងកង១ ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ	Tel.: 951 404 Fax: (052) 951404 E-mail: kaksekar@bigpond.com.kh
៣	**គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា** #៧៥Eo មហាវិថីម៉ៅសេទុង សង្កាត់បឹងកេងកង ៣ ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ	Tel.:362 885, 987 919 Fax: (855-23) 362 885
៤	**ធនាគារ ភូមិកម្ពុជា** #៩៤ ផ្លូវ៣៦០ សង្កាត់បឹងកេងកង៣ ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ	Tel: 211165, 216 960 Fax: (855-23) 216 960 E-mail: dml@bigpond.com.kh
៥	**ក្រុមហ៊ុនស្ថាបនាសហគ្រិនកម្ពុជា លីមីតធីត** #៤០ ផ្លូវ១១១ សង្កាត់បឹងព្រលិត ខណ្ឌ៧មករា រាជធានីភ្នំពេញ	Tel: 217 749 Fax: (855-23) 217 749 E-mail: ccbpp@forum.org.kh
៦	**ក្រុមហ៊ុន សីលានិធិ លីមីធីត** #៤៦ ផ្លូវលេខ១៤១ សង្កាត់វាលវង់ ខណ្ឌ៧មករា រាជធានីភ្នំពេញ	Tel: 367 089 Fax:(855-23) 990 225 E-mail: selanithih@online.com.kh
៧	**ក្រុមហ៊ុន អង្គរមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ (កម្ពុជា) ខូអិលធីឌី** អគារភ្នំពេញសេនធ័រជាន់ទី១ បន្ទប់លេខ១៩១ ប្លុកF កែងផ្លូវសុធារស និងផ្លូវព្រះសីហនុ សង្កាត់ទន្លេបាសាក់ ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ	Tel: 993 062, 224 763 E-mail: ceo@amkcambodia.com
៨	**ក្រុមហ៊ុន វីសិនហ្វាន់ (ខេមបូឌា) ខូអិលធីឌី** #២០ ផ្លូវលេខ៧១ សង្កាត់ទន្លេបាសាក់ ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ	Tel: 216 052 Fax:(855-23) 216 220
៩	**ក្រុមហ៊ុន ក្រេឌីត លីមីធីត** #១៨ ផ្លូវលេខ៤២២ សង្កាត់ទន្លេបាសាក់ ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ	Tel: 217 942, 219 228 Fax:(855-23) 217 942, 726 396 E-mail:credit-fin@online.com.kh
១០	**ប្រាសាក់ម៉ាយក្រូហ្វាយនែន អ៊ិនស្ទីធ្យូសិន** #២៥ ផ្លូវ២៩៤-៥៧ សង្កាត់បឹងកេងកង១ ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ	Tel: 220 102, 213 642 Fax: (855-23) 216 362 Email: info.pp@prasac.com.kh
១១	**សហគមន៍មូលនិធិសហភាពអភិវឌ្ឍន៍កសិករ** #៧៥៣ ផ្លូវព្រះមុនីវង្ស សង្កាត់បឹងត្របែក១ ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ	Tel: 364005 Fax:(855-23) 364 454 Email: arnusorn70@hotmail.com
១២	**ក្រុមហ៊ុន អភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចជនបទកម្ពុជា** #៣៣៧ ភូមិឫស្សីក្រោក ឃុំឫស្សីក្រោក ស្រុកមង្គលបូរី ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ	Tel: (053) 953 044 E-mail: cbird@camintel.com
១៣	**ម៉ាក់ស៊ីម៉ាមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ** #៦៨ ផ្លូវ១២៥ សង្កាត់វាលវង់ ខណ្ឌ៧មករា រាជធានីភ្នំពេញ	Tel:214 240 Fax:(855-23) 354 240 E-mail:maximacredit@yahoo.com
១៤	**ក្រុមហ៊ុន ឥណទានពលរដ្ឋរុងរឿង** #១០៨ ផ្លូវសហព័ន្ធរុស្ស៊ី សង្កាត់ទឹកល្អក់១ ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ	Fax/Phone: (855-23) 990 237 E-mail:cambodiarice@yahoo.com
១៥	**ស៊ីអេជស៊ី លីមីធីត** #០២ ផ្លូវ៣០៣ សង្កាត់បឹងកក់២ ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ	Fax/Phone: (855-23) 354 435 E-mail:chcmfi@camshin.com.kh
១៦	**ឥណទានអភិវឌ្ឍន៍ប្រជាជន លីមីតធីត (អ៊ី.អេ.ភី)** #១៨៩E_0-១៩១E_0 ផ្លូវកម្ពុជាក្រោម(១២៨) សង្កាត់មិត្តភាព ខណ្ឌ៧មករា រាជធានីភ្នំពេញ	Tel : 884 355, 884 364 Fax : (855-23) 884 377 E-mail: Infi@eapcredit.com.kh

ការិយាល័យតំណាង

១	**ស្ពង់ជារឆានីរ៉ែត** អគារG-0២ សណ្ឋាគារមីកាសា៣១៣ ផ្លូវព្រះស៊ីសុវត្ថិ សង្កាត់ទន្លេបាសាក់ រាជធានីភ្នំពេញ	Tel: 426 685, 212 732
២	**ធនាគារកសិកម្មនិងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទនៃវៀតណាម** #៤២A ផ្លូវ២១៤ សង្កាត់បឹងរាំង ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ	Tel: 223 750 Fax: (855-23) 223 770 E-mail: phongvbard@yahoo.com

LIST OF BANKING – FINANCIAL INSTITUTIONS

March- 2008

01	**CAMBODIAN PUBLIC BANK LTD.,** Nº 23, 114 Street, Sangkat Phsar Thmey 2, Khan Daun Penh, Phnom Penh.	Tel. : (855-23) 214 111, 222 880 Fax : (855-23) 222 887 E-mail:campuhoc@campubank.com.kh
	01- Siem Reap Branch. Nº 618, Vithei Sang Reach Tep Vong, Group 2, Modol 1, Khum Svay Dangkom, Siem Reap District, Siem Reap Province.	
	02- Sihanouk Ville Branch. Street 108, Sangkat 2, Khan Mittapheap, Sihanouk Ville.	
	03- Battambang Branch. Nº 102, Group38, Street $3_{1/2}$, 20 Ousaphea Village, Svay Por Commune, Battambang District, Battambang Province.	
	04- Olympic Branch. No. 267, Preah Sihanouk Blvd., Sangkat Veal Vong, Khan 7 Makara, Phnom Penh.	
	05- Kampong Cham Branch. Nº 5-7, St. Preah Angduong, Sangkat Kampong Cham, Kampong Cham District, Kampong Cham Province.	
	06- Takhmao Branch. St.203, Corner Road 106, Takhmao Commune, Takhmao District, Kandal Province.	
	07- Chbar Ampov Branch. # 586-587AB.National Road No1, Sangkat Chbar Ampov II, Khan Mean Chey, Phnom Penh.	
	08- Monivomg Service Branch. # 112DE,Preah Norodom Blvd., Sangkat Phsar Thmey II, Khan Daun Penh, Phnom Penh.	
	09- Tek Thla Branch # 7,9,11Eo E4, St.110A, Sangkat Tek Thla, Khan Reissey Keo, PhnomPenh.	
	10- Poi Pet Branch National Road No5, Kba Spean Village, Poi Pet Commune, Ochrow District, Banteay Meanchey Province.	
02	**MAY BANK PHNOM PENH BRANCH.** Nº 4B, Kramoun Sar St., Sangkat Phsar Thmey 1, Khan Daun Penh, Phnom Penh.	Tel. : (855-23) 210 255,210 123 Fax : (855-23) 210 099
	01- Teuk Thla Sub- Branch. #13-15E0, Attwood Business Center , St 110A, Sangkat Teuk Thla, Khan Reussey Keo, Phnom Penh.	
03	**FIRST COMMERCIAL BANK PHNOM PENH BRANCH.** Nº 263, Preah Ang Doung St., Sangkat Wat Phnom, Khan Daun Penh, Phnom Penh.	Tel. : (855-23) 210 027,210 028 Fax : (855-23) 210 029 E-mail:fcbpp@online.com.kh
	KRUNG THAI BANK PUBLIC CO., LTD PHNOM PENH	Tel :(855-23) 366 005, 882 959 Fax:(855-23) 428 737

04	**BRANCH.** Nº 149, 215 Road, Sangkat Phsar Depo 1, Khan Toulkok, Phnom Penh.	E-mail:ktbpmp@online.com.kh
	01- Siem Reap Sub-Branch. Nº 10-11, Sivatha Road, Modol 2, Khum Svay Dangkom, Siem Reap District, Siem Reap Province.	
05	**CANADIA BANK PLC.** Nº 265-267-269, Ang Doung Street (110), Sangkat Wat Phnom, Khan Daun Penh, Phnom Penh.	Tel. : (855-23) 215 284, 215286 Fax : (855-23) 427 064 E-mail:canadia@camnet.com.kh
	01- Olympic Branch. Nº 394Eo, Sihanouk Street, Sangkat Olympic, Khan Chamkarmon, Phnom Penh.	
	02- Sihanouk Ville Branch. Nº 197, Ekreach Street, Sangkat 2, Khan Mitapheap, Sihanouk Ville.	
	03- Kompong Cham Branch. Preah Monivong Street, Village 7, Kompong Cham Commune, Kompong Cham District, Kompong Cham Province.	
	04- Battambang Branch . Nº 11-13, Prek Mohatep Village, Svaypor Commune, Battambang District, Battambang Province.	
	05- Pailin City Branch. Phum Bordenneav, Sangkat Pailin, Khan Pailin, Pailin City.	
	06- Charle De Gaulle Branch. Nº 126, Charle de Gaulle Blvd., Sangkat Oreussey 4 , Khan 7 Makara, Phnom Penh.	
	07- Siem Reap Branch. Sivutha St, Mundul 1, Svay Dangkum Commune, Siem Reap District, Siem Reap Province.	
	08- Poipet Branch. National Road 5, Kbalspean Village, Poipet Commune, Ochrov District, Banteymeanchey Province	
	09- Kampot Branch. Nº33, Vithey Angkor, Kompong Bay Khang Tbong Village, Kompong Bay Commune, Kompong Bay District, Kampot Province.	
	10- Sorya Branch. Shopping Center Sorya, St. 63, Sangkat Phsar They 1, Khan Daun Penh, Phnom Penh.	
	11- Banteaymeanchey Branch. No15,16,17 and 18, Village 3, Preah Ponlea Commune, Serey Sophorn District, Banteay Meanchey Province.	
	12- Pochentong Branch.	

	# 327, Russian Blvd., Sangkat Kakap, Khan Dang Kor, Phnom Penh.	
	13- Ta Khmao Branch. # 301, St.207, Ta Khmao Village, Ta Khmao Commune, Ta Khmao District, Kandal Province.	
	14- Kompong Chhnang Branch National Road No 5, Lor Toeuk Trey Village, Kompong Chhnang Commune, Kompong Chhnang District, Kompong Chhnang Province.	
	15- Neak Loeung Branch # 255-257, Village 4, Preak Ksay Commune, Peamro District, Prey Veng Province.	
	16- Stat Chas Branch # A15, St 93-70 and 900, Sangkat Sras Chok, Khan Daun Penh Phnom Penh.	
	17- Sovanna Branch # 307-309, Street 271, Sangkat Tumnup Teuk, Khan Chamkarmon, Phnom Penh.	
06	**ACLEDA BANK Plc.** Nº 61, Preah Monivong Blvd., Sangkat Srah Chork, Khan Daun Penh, Phnom Penh	Tel : (855-23) 998 777, 430 999 Fax: (855-23) 998 666, 430 555 E-mail:acledabank@acledabank. com.kh website: www.acledabank.com.kh SWIFT: ACLBKHPP
	01- Phnom Penh Branch. Nº 29, St. 217, Sangkat Veal Vong, Khan 7 Makara, Phnom Penh.	
	02- Siem Reap Branch. Nº 1,2&3, Mondul 2 Village, Svay Dangkum Commune, Siem Reap District, Siem Reap Province.	
	03- Kampong Cham Branch. Nº 31-33, St. Khemarak Phomin, Village14, Kampong Cham Commune, Kampong Cham District, Kampong Cham Province.	
	04- Banteaymeanchey Branch. Nº 268D,269D,270D,271D, Group 13, Village 3, Preah Ponlear Commune, Serei Saophoan District, Banteay Meanchey Province.	
	05- Battambang Branch. Nº 899, Group 5, Romchek 4 Village, Rottanak Commune, Battambang District, Battambang Province.	
	06- Kampot-Kep Branch. Nº 27, St 724, Group1, 1 Ousphea Village, Kampong Kandal Commune, Kampong Bay District, Kampot Province.	
	07- Takeo Branch. Road 10, Group 4, Village 2, Rokar Khnong Commune, Don Keo District, Takeo Province.	
	08- Sihanouk Ville Branch.	

	N° 118, Group 16, Phum 2, Sangkat 4, Khan Mittapheap, Sihanouk Ville.	
	09- Pursat Branch. N° 239, National Road N° 5, Peal Nhek 1 Village, Pteah Prey Commune, Sampov Meas District, Pursat Province..	
	10- Kampong Thom Branch. N° 36, National Road N° 6, Group3, Stung Sen Village, Kampong Krabao Commune, Stung Sen District, Kampong Thom Province.	
	11- Kampong Speu Branch. National Road No.4, Samnang Village, Rokar Thom Commune, Chbar Mon District, Kampong Speu Province.	
	12- Kampong Chhnang Branch. Trapaing Bei Village, Phsar Chhnang Commune, Kampong Chhnang District, Kampong Chhnang Province.	
	13- Svay Rieng Branch. Rong Banlae Village, Svay Rieng Commune, Svay Rieng District, Svay Rieng Province.	
	14- Prey Veng Branch. Group 9, Village 4, Kampong Leav Commune, Kampong Leav District, Prey Veng Province.	
	15- Daun Penh Branch. N° 248, Preah Monivong Blvd., Sangkat Boeung Raing, Khan Daun Penh, Phnom Penh.	
	16- Dangkor Branch. Group 9, Phum Paprak Khang Cheung, Sangkat Kakab, Khan Dangkor, Phnom Penh.	
	17- Russey Keo I Branch. N° 482, Group 6, Phum Spean Khpous, Sangkat Kilometre N° 6, Khan Russey Keo, Phnom Penh.	
	18- Russey Keo II Branch. N° A06, A07, A08, A09, Group 8, Phum 3, Sangkat Chruoy Chang Var, Khan Russey Keo, Phnom Penh.	
	19- Rattanakiri Branch. Village 1, Labanseak Commune, Banlung District, Rattanakiri Province.	
	20- Kandal Branch. Krapeu Ha Village, Prek Russey Commune, Takhmao District, Kandal Province.	
	21- Otdar Meanchey Branch. N° 127, Group 4, Samraong Village, Samraong Commune, Samraong District, Otdar Meanchey Province.	
	22- Kratie Branch. Road 12, Group 6, Kratie Village, Kratie Commune, Kratie District, Kratie Province.	
	23- Pailin Branch. N° Chor2/231, Phum Pahi Tboung, Sangkat Pailin, Khan Pailin, Pailin City.	
	24- Koh Kong Branch.	

	Nº 222, Group 8, Village 2, Smach Mean Chey Commune, Smach Mean Chey District, Koh Kong Province.	
	25- Preah Vihear Branch. Lor Oet Village, Kampong Pranak Commune, Tbeng Mean Chey District, Preah Vihear Province.	
	26- Mondulkiri Branch. O Spean Village, Speanmeanchey Commune, Senmonorom District, Mondulkiri Province.	
	27- Stung Treng Branch. Kandal Village, Stung Treng Commune, Stung Treng District, Stung Treng Province.	
	28- Meanchey Branch. Nº 32, National Road Nº 1, Group 3, Phum Doeum Ampil, Sangkat Chbar Ampeou I, Khan Mean Chey, Phnom penh.	
	29- Boeung Trabek Branch. Nº 28, Mao Tse Tung Blvd., Sangkat Beung Trabek, Khan Chamcarmon, Phnom Penh.	
	30- Steung Meanchey Branch. Nº 235, Monireth Blvd., (217), Group 51, Phum 17, Sangkat Beung Salang ,Khan Tuol Kork, Phnom Penh.	
	31- Chom Choa Branch. Nº 142-143, National Road 4, Group 3 Prey Chisak Village, Sangkat Chom Choa, Khan Dangkor Phnom Penh.	
	32- Tuol Kork Branch. Nº 235, Monireth Blvd., (217), Group 51, Phum 17, Sangkat Beung Salang ,Khan Tuol Kork, Phnom Penh.	
07	**CAMBODIAN COMMERCIAL BANK LTD.** Nº 99C5 and 101A1-101A4, St. 289, Sangkat Boeung Kak1, Khan Tuol Kork . Phnom Penh.	Tel.: (855-23)426 145, 426 638 Fax: (855-23)426 116 E-mail:CCBPP@online.com.kh
	01- Battambang Branch. Nº116-117, 20 Ausaphea Village, Svaypor Commune, Battambang Province.	Tel: (855 53) 370 130, 952 266
	02- Siem Reap Branch. Mondol 1, Sangkat 2, Siemreap Town, Siemreap Province.	Tel: (855 63) 964 392
	03- Sihanouk Ville Branch. Nº242, Ekareach Street, Sangkat2, Khan Mittapheap, Sihanoukville.	Tel : (855 34) 934 777
08	**UNION COMMERCIAL BANK PLC.** Nº 61, 130 Road, Sangkat Phsar Chas, Khan Daun Penh, Phnom Penh.	Tel: 218 682, 427 995 Fax:(855-23) 427 997 E-mail: ucb@bigpond.com.kh
	01- Sihanouk Ville Branch. Nº 195, Vithei Ekreach, Sangkat No. 2, Khan Mittapheap, Sihanouk Ville.	
	02- Siem Reap Branch. Mondol1, Khum Svay Dangkum, Siem Reap District, Siem Reap Province.	
	03- Battambang Branch. Nº. 100 Eo, Group 9, Phum Prek Moha Tep, Khum Svay Por, Srok Svay Por, Battambang Province.	

09	**VATTANAK BANK** Nº 89, Preah Norodom Blvd., Sangkat Boeung Raing, Khan Daun Penh, Phnom Penh.	Tel: 212 727 Fax: (855-23)216 687 E-mail: service@vattanacbank.com
	01- Siem Reap Branch. Sivatha Road, Svay Dangkom Commune, Siem Reap District, Siem Reap Province.	
10	**CAMBODIA ASIA BANK LTD.** Nº 439, Preah Monivong Blvd., Sangkat Boeung Prolit, Khan 7 Makara, Phnom Penh.	Tel: 220 000, 722 105 Fax: (855-23)426 628 E-mail: cab@cab.com.kh
11	**FOREIGN TRADE BANK OF CAMBODIA.** Nº 3, Street Nº 114 and 53, Sangkat Phsar Thmey 1, Khan Daun Penh, Phnom Penh.	Tel:724 466, 723 854 722 466, 725 266 Fax: (855-23)426 108, 426 410 E-mail: ftb@camnet.com.kh
12	**SINGAPORE BANKING CORPORATION Ltd.** Nº 68, Samdech Pan St.(214), Sangkat Boeung Raing, Khan Daun Penh, Phnom Penh.	Tel: 211 211 Fax: (855-23)212 121 website: www.sbc-bank.com E-mail : info@sbc-bank.com
	01- Nehru Branch. Nº 168^{GE0}, Jawaharlal Nehru Blvd. (St.215), Sangkat Vealvong, Khan 7 Makara, Phnom Penh.	
	02- Siem Reap Branch Nº 17A-18A, Sivutha St., Mondui I, Svaydangkum Commune, Siem Reap District, Siem Reap Province.	
	03- Sihanoukville Branch Nº 255, Ekareach St., Group 14, Village2, Sangkat 2, Khan Mittapheap, Sihanoukville.	
13	**CAMBODIA MEKONG BANK PUBLIC LIMITED.** Nº 06, Preah Monivong Blvd., Sangkat Srah Chak, Khan Daun Penh, Phnom Penh.	Tel: 217 112 Fax: (855-23)217 122 E-mail: ho.mailbox@mekongbank.com
	01- Regency Square Branch. Regency Square Nº 298, Mao Tse Tung Blvd., & Nº 168, Monireth Blvd., Sangkat Tumnub Toeuk, Khan Chamkarmorn, Phnom Penh.	
	02- Siem Reap Branch. Sivutha St., Svaydangkum Commune, Siem Reap District, Siem Reap Province.	
	03- Sihanok Ville Branch. Group 7, Mondul 2, Sangkat 2, Khan Mittapheap, Sihanouk Ville.	
	04- Daun Penh Branch. Nº 01, Kramuon Sar St., Sangkat Phsar Thmey 1, Khan Daun Penh, Phnom Penh.	
	05- Phsar Kandal Branch. Nº 219F, Preah Sisovath Road, Sangkat Phsar Kandal1, Khan Daun Penh, Phnom Penh.	

14	**ADVANCED BANK OF ASIA LIMITED.** Nº 148, Preah Sihanouk Blvd., Sangkat Boeung Kengkang I, Khan Chamkarmorn, Phnom Penh.	Tel: 225 333 Fax: (855-23) 216 333 E-mail: info@ababank.com
	01- Siem Reap Branch Nº Ao1-A02, Sivutha St., Svaydangkum Commune, Siem Reap District, Siem Reap Province.	
	02- Mao Tse Toung Branch Nº 151, Mao Tse Toung Blvd., Sangkat Boengkengkang3, Khan Chamkarmorn, Phnom Penh.	
15	**ANZ ROYAL BANK CAMBODIA Ltd.** Nº 20 FE-EO, Corner of Kramoun Sar and Street 67, Sangkat Phsar Thmey 1, Khan Daun Penh, Phnom Penh.	Tel: 726 900 Fax: (855-23)221 309 website: www.anzroyal.com E-mail: ccc@anzroyal.com
	01- Independence Monument Branch. Nº 100, Sihanouk Blvd., Sangkat Chaktomuk, Khan Daun Penh, Phnom Penh.	
	02- Riverside Branch. Nº 265, Sisowath Quay, Sangkat Phsar Kandal1, Khan Daun Penh, Phnom Penh.	
	03- Olympic Market Branch. Nº 361 and 363, Sisowath Blvd., Sangkat Boeung Prolit, Khan 7 Makara, Phnom Penh.	
	04- Kramoun Sar Branch. Nº 20 FE-EO, Corner of Kramoun Sar and Street 67, Sangkat Phsar Thmey 1, Khan Daun Penh, Phnom Penh.	
	05- Siem Reap Branch. Nº 566, 568 and 570, Street Tep Vong, Phum Mondul 1, Khum Svay Dangkum, Srok Siem Reap , Siem Reap Province.	
	06- Sihanoukville Branch. Nº215, Street Ekareach, Group 2, Khan Mittapheap, Sihanoukville.	
	07- Battambang Branch. Nº 2, Street 1, 20 Ousphea Village, Svay Por Commune, Battambang District, Battambang Province.	
	08- Teuk Thla Branch. Nº 1 E0-E1, Street 110A, Sangkat Teuk Thla, Khan Russey Keo, Phnom Penh.	
	09- Pet Lok Sang Branch. # 1 AB , Street 271, Sangkat Teuk Thla, Khan Russey Keo, Phnom Penh.	
	10- Phsar Doeum Thkov Branch. # 616 AB , Street 271, Sangkat Phsar Doeum Thkov, Khan Chamkarmorn , Phnom Penh.	
	11- Poipet Branch. # 22-23-24, National Road 5, Balelay village, Poipet commune O Chrov district, Banteay Meanchey Province.	

	12- Kompong Cham Branch. Village 12, Kompong Cham commune, Kg. Cham district, Kg. Cham Province.	
16	**Sinhan Khmer Bank.** Nº 277, Norodom Bvld., Sangkat Tonle Basak, Khan Chamkarmorn Daun Penh, Phnom Penh.	Tel : 727 380 Fax : (855-23) 727 383
17	**VIP BANK LTD.** Nº 797, Corner of Preah Monivong Bvld and St. 484, Sangkat Phsar Doeum Thkov, Khan Chamkarmorn, Phnom Penh.	Tel : (855-23) 212 235 Fax : (855-23) 212 236
18	**CAMKO BANK Limited.** Nº 81, Norodom Bvld., Sangkat Phsar Thmei III, Khan Daun Penh, Phnom Penh.	Tel : 224 660 (855-23) 224 661-2 Website: www.camkobank.com
19	**Prosperity Investment Bank Plc.,** Nº 335, Preah Monivong Blvd., Sangkat Oreussey 4 Khan 7 Makara, Phnom Penh.	Fax : (855-23) 223 988 Website: www.pibank.com

SPECIALIZED BANKS

1	**Rural Development Bank.** # 9, 07 rd. Sangkat Chaktomuk, Khan Daun Penh Phnom Penh**, Cambodia .**	Tel : 220 810, 220 811 Fax: (855-23) 722 388 E-mail: rdb@online.com.kh.
2	**Cambodia Agriculture Industrial Specialized Bank.** # 83, Preah Norodom Blvd, Sangkat boeung Raing Khan Daun Penh, Phnom Penh, **Cambodia.**	Tel.: 21 9243, 219 245 Fax: (855-23) 219 185 E-mail:pengheng@camnet.com.kh
	1- Takhmau Branch # 007, 211 St., Phum-Srok Takhmau, Kandal Province.	
3	**Specialized Bank PENG HENG S.M.E. Ltd.** # 72, Norodom Blvd. Sangkat Chey Chumneas, Khan Daun Penh., Phnom Penh, **Cambodia.**	Tel.: 217 750, 218 667 Fax: (855-23) 217 751 E-mail:kien@online.com.kh
4	**First Investment Specialized Bank.** # 72, Preah Sihanouk Blvd, Sangkat Tonle Bassak, Khan Chamkarmorn, Phnom Penh, **Cambodia.**	Tel : 222 281 Fax: (855-23) 222 281 E-mail: service@fibank.com.kh
5	**ANCO Specialized Bank.** # 20, 217 St., Sangkat Veal Vong, Khan 7 Makara, Phnom Penh, **Cambodia.**	Tel:(092) 899 065 Fax: (855-23) 993 133
6	**Cambodian Development Specialized Bank Ltd.,** Nº 25, Street 222, Sangkat Boeung Raing, Khan Daun Penh, Phnom Penh.	Tel: 212 126 Fax:(855-23) 212 125 Email: info cdb.com.kh

MICRO FINANCE

1	**AMRET Co.Ltd.** # 35BA, St.169, Sangkat Vealvong II, Khan 7Makara, Phnom Penh, **Cambodia**	Tel: 362 913, 880 942 Fax: (855-23) 881 342 E-mail: phalarin@emt.com.kh
2	**HATTHAKAKSEKAR** # 239, St.Trasakpeam, Sangkat Boeung Keng KangI, Khan Chamkarmon, Phnom Penh, **Cambodia .**	Tel.: 994 304, 224 102 Fax: (855-23) 994 303 E-mail:hatthakaksekar@online.com.kh
3	**TONG FANG Micro finance Ltd** # 75Eo, Mao Tse Tung Blvd, Sangkat Boeung Keng Kang III, Khan Chamkarmon, Phnom Penh**, Cambodia.**	Tel.:362 885, 987 919 Fax: (855-23) 362 885
4	**THANEAKEA PHUM CAMBODIA** # 94, St.360, Sangkat Boeung Keng Kang III, Khan Chamkarmon, Phnom Phenh, **Cambodia.**	Tel: 211 165, 216 960 Fax: (855-23) 216 960 E-mail: dml@bigpond.com.kh
5	**CAMBIDIAN ENTERPRENEUR BUILDING Ltd.** # 40,111rd, Sangkat Boeung Prolit, Khan 7 Makara, Phnom Phenh, **Cambodia.**	Tel: 217 749 Fax: (855-23) 217 749 E-mail: cebpp@forum.org.kh
6	**SEILANITHIH Ltd.** # 46,St.141, Sangkat Veal Vong, Khan 7 Makara Phnom Penh, **Cambodia.**	Tel: 367 089 Fax:(855-23) 990 225 E-mail: selanithih@online.com.kh
7	**Angkor Microheranhvatho Kampuchea** # 191- Block FPhnom Penh Center,Corner Sothearos St.& Sihanouk St., Phnom Penh, **Cambodia.**	Tel: 993 062, 224 763 E-mail:tram@amkcambodia.com
8	**VISON FUND (Cambodia) Ltd.** # 20, St.71, Sangkat Tonle Bassac, Khan Chamkarmon Phnom Penh, **Cambodia.**	Tel: 216 052 Fax:(855-23) 216 220
9	**CREDIT Co, Ltd.** # 18, St.422, Sangkat Tonle Bassac, Khan Chamkarmon Phnom Penh, **Cambodia.**	Tel: 217 942, 219 228 Fax: (855-23) , 217 942 E-mail:credit-fin@online.com.kh
10	**PRASAC MICRIFINANCE Institution Ltd.** # 25,St. 294-57,Sangkat Boeung Keng Kang I, Khan Chamkarmon, Phnom Penh, **Cambodia.**	Tel: 220 102, 213 642 Fax: (855-23) 216 362 Email: info.pp@prasac.com.kh
11	**FARMER UNION DEVELOMENT FUND** # 753, Preah Monivong Blvd, Sangkat Boeung Trabek I, Khan Chamkarmon, Phnom Penh, **Cambodia.**	Tel: 364 005 Fax: (855-23) 364 454 Email: arnusorn70@hotmail.com
12	**Cambodian Business Integrate in Rural Development** # 337, Russeykrok village-commune, Mongkolborey District, Banteay Meanchey	Tel: (053) 953 044 E-mail: cbird@camintel.com
13	**Maxima Mikroheranhvatho** # 68, 125 St., Sangkat Veal Vong, Khan 7 Makara, Phnom Penh, **Cambodia.**	Tel: 214 240 Fax: (855)23 354 240 E-mail:maximacredit@yahoo.com
14	**INTEAN POALROATH RONGROEURNG** # 108, St. Confederation de la Russei, Tuk Laak I, Tuol Kok, Phnom Penh, **Cambodia.**	Fax/Phone: (855-23) 990 237 E-mail:cambodiarice@yahoo.com
15	**CHC Limited** # 02, 303 St.Sangkat Boeungkok II, Khan Tuol Kok Phnom Penh, **Cambodia.**	Fax/Phone: (855-23)354 435 E-mail:chcmfi@camshin.com.kh
16	**Entean Akpevath Pracheachun Limited (EAP)** N° 189Eo-191Eo, St. Kampuchea Krom (128), Sangkat Mettapheap, Khan 7 Makara, Phnom Penh	Tel: 884 355, 884 364 Fax : (855-23) 884 377 E-mail: Infi@eapcredit.com.kh

REPRESENTATIVE OFFICE

1	**STANDARD CHARTERED** # UnitG-02 Micasa Hotel, Apartments 313, Sisowath Quay, Phnom Penh, **Cambodia.**	Tel: 426 685, 212 732
2	**VIETNAM BANK FOR AGRICULTURE AND RURAL DEVELOPMENT** # 42A, St.214, SangkatBoeung Raing, KhanDaunpenh, Phnom Penh, **Cambodia.**	Tel. 223 750 Fax: (855-23) 223 770 E-mail: phongvbard@yahoo.com

ប្រព័ន្ធធនាគារនៅកម្ពុជា

ថ្ងៃទី ៣១ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០០៨

ធនាគារជាតិ នៃ កម្ពុជា

១៩ ធនាគារពាណិជ្ជ

៣ សាខាធនាគារបរទេស

-ធនាគារ ពាណិជ្ជកម្មទីមួយ
-ធនាគារ ក្រុងថៃ (៧)
-ធនាគារ មេយប៊ែង

១៦ បង្កើតឡើងតាមច្បាប់ក្នុងស្រុក

- ធនាគារ ពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេស
- ធនាគារ វឌ្ឍនៈអាស៊ី (១១)
- ធនាគារ កម្ពុជាអាស៊ី
- ធនាគារ កាណាឌីយ៉ា (២)
- ធនាគារ កម្ពុជាពាណិជ្ជ (១)
- ធនាគារ កម្ពុជាមេគង្គ (៣)
- ធនាគារ កម្ពុជាសាធារណៈ (៦)
- សាជីវកម្ម ធនាគារសិង្ហបូរី (១០)
- ធនាគារ សហពាណិជ្ជ (៤)
- ធនាគារ វឌ្ឍនៈ (៨)
- ធនាគារ អេស៊ីលីដា (៥)
- ធនាគារ អេអ៊ិនហ្សិតរ៉ូយ៉ាល់ (៩)
- ធនាគារ ខេមខូ
- ធនាគារ ស៊ិនហាន ខ្មែរ
- ធនាគារ វីអាយភី
- ធនាគារ វិនិយោគរុងរឿង ភីអិលស៊ី

៦ ធនាគារឯកទេស

១ ធនាគាររដ្ឋ

- ធនាគារ អភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

៥ ធនាគារឯកជន

- ធនាគារ ប៉េងហេង S.M.E.
- ធនាគារឯកទេសកសិកម្ម ឧស្សាហកម្មកម្ពុជា
- ធនាគារឯកទេសវិនិយោគទី១
- ធនាគារឯកទេស អានកូ
- ធនាគារឯកទេស ខេមបូឌាន ឌីវេឡុបមេន
- ធនាគារឯកទេសវិនិយោគរុងរឿង

• ២ ការិយាល័យតំណាង

- ស្តង់ដារឆាទឺរ៉ែត
- ធនាគារ កសិកម្មនិងអភិវឌ្ឍន៍នៃវៀតណាម

គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ

• ១៦ មានអាជ្ញាប័ណ្ណ

១ អម្រឹត
២ ហត្ថាកសិករ
៣ តុងហ្វាងមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ
៤ ធនាគារភូមិកម្ពុជា
៥ ក្រុមហ៊ុនស្ថាបនាសហគ្រិនកម្ពុជា
៦ សីលានិធិ
៧ ក្រុមហ៊ុនអង្គរមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ
៨ វីសិនហ្វាន់ (ខេមបូឌា)
៩ ក្រុមហ៊ុនក្រេឌីត Co.Ltd.
១០ ប្រាសាក់ ម៉ាយក្រូហ្វាយនែន
១១ សហគមន៍មូលនិធិសហភាពអភិ.កសិករ
១២ ក្រុមហ៊ុនអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចជនបទកម្ពុជា
១៣ ម៉ាក់ស៊ីម៉ា មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ
១៤ ឥណទានពលរដ្ឋរុងរឿង
១៥ ស៊ីអេជស៊ី
១៦ ឥណទានអភិវឌ្ឍន៍ប្រជាជន

អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល

- • ២៦ ចុះបញ្ជី *
- • មិនចុះបញ្ជីមានប្រហែល៦០ទៀត

២១សាខាធនាគារជាតិ នៅតាមខេត្ត-ក្រុង

- ក្រុងភ្នំពេញ
- កំពង់ចាម
- សៀមរាប
- កំពត
- កណ្តាល
- កំពង់ធំ
- ពោធិសាត់
- កោះកុង
- ព្រះវិហារ
- រតនគីរី
- ស្ទឹងត្រែង
- ក្រុងព្រះសីហនុ
- បាត់ដំបង
- ស្វាយរៀង
- ព្រៃវែង
- តាកែវ
- កំពង់ឆ្នាំង
- កំពង់ស្ពឺ
- ក្រចេះ
- មណ្ឌលគិរី
- បន្ទាយមានជ័យ

សាជីវកម្មប្តូរប្រាក់

- • ចុះបញ្ជី ៣.៨០៨
  - ភ្នំពេញ ៥៥៦
  - ខេត្ត ៣.២៥២

បញ្ជីរាយនាមអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល ដែលធ្វើប្រតិបត្តិការ មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ បានចុះបញ្ជីនៅធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា

១- សមាគមអភិវឌ្ឍន៍កសិករនិងទេសចរណ៍	១៤- អង្គការឥស្លាមអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ
២- សមាគមជួយកសិករ	១៥- អង្គការអភិវឌ្ឍន៍ជនបទខ្មែរ
៣- សមាគមផ្តើមគំនិតពាណិជ្ជកម្ម	១៦- សមាគមសុខុមាលភាពស្ត្រីខេត្តក្រចេះ
៤- អង្គការអភិវឌ្ឍន៍សព្វការជាតិខ្មែរ	១៧- អង្គការលូថេរ៉ានបំរើពិភពលោក
៥- សមាគមសំណាងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ	១៨- គម្រោងឥណទានក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ
៦- សមាគមអភិវឌ្ឍន៍ពុទ្ធសាសនានិងទ្រទ្រង់បរិស្ថាន	១៩- សមាគមអភិវឌ្ឍន៍តំបន់ពាយ័ព្យ
៧- សហព័ន្ធសហគមន៍សន្សំប្រាក់កម្ពុជា	២០- សមាគមអភិវឌ្ឍន៍ស្រុកស្រែ
៨- ឥណទានលុបបំបាត់ភាពក្រីក្រ	២១- អង្គការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចជនបទ
៩- អង្គការសង្គហអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា	២២- អង្គការអភិវឌ្ឍន៍គ្រួសារជនបទ
១០- អភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចជនបទនៅកម្ពុជា	២៣- អង្គការអភិវឌ្ឍន៍សង្គមជនបទ
១១- អង្គការអភិវឌ្ឍន៍ស្ត្រីកម្ពុជា	២៤- សមាគមអភិវឌ្ឍន៍សណ្តែកសៀងតាអុង
១២- ស៊ីអាយស៊ីអេម កម្ពុជា	២៥- កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ស្ត្រីក្នុងសហគមន៍នៃខណ្ឌមានជ័យ
១៣-សមាគមជាតិទ្រទ្រង់កសិផល	២៦- អង្គការបណ្តាញសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា

List of Registered NGOs

1- Agriculture & Tourism Development Association

2- Aid Farmers Association

3- Association for Business Initiative

4- Association for Development of Diversified Khmer Nation

5- Association of Samnang Rural Development

6- Buddhism for Development Association and Supporting Environment

7- Cambodia Community Saving Federation.

8- Cambodia Credit to Abolish Poverty Organization.

9- Cambodia Mutual

10- Cambodia Rural Economy Development Organization

11- Cambodia Women's Development Agency

12- CICM Cambodia

13- Crop Supporting National Association.

14- Islamic local development organization

15- Khmer rural development association

16- Kratie Women Welfare Association

17- Lutheran World Federation Organization

18- Ministry of Rural Development Credit Scheme

19- Northwest Development Association

20- Rural Development Association

21- Rural Economic Development

22- Rural Family Development

23- Social Development in Rural

24- Ta Ong Soybean Development Association

25- Women's Saving and Development Cooperation

26- Cambodia Economic Network

THE BANKING SYSTEM IN CAMBODIA

As of March 31, 2008

NATIONAL BANK OF CAMBODIA (CENTRAL BANK)

19 Commercial Banks

3 Foreign Branch Banks

- First Commercial Bank
- Krung Thai Bank (7)
- May Bank

16 Locally incorporated

- Foreign Trade Bank
- Advanced Bank of Asia (11)
- Cambodia Asia Bank
- Canadia Bank Ltd. (2)
- Cambodian Commercial Bank (1)
- Cambodia Mekong Bank (3)
- Cambodian Public Bank (6)
- Singapore Banking Corporation (10)
- Union Commercial Bank (4)
- Vattanac Bank (8)
- ACLEDA Bank Limited (5)
- ANZ Royal Bank Cambodia (9)
- Camko Bank
- Sinhan Khmer Bank
- VIP Bank
- Prosperity Investment Bank PLC

6 Specialized Banks

1 State owned

- Rural Development Bank

5 Privately owned

- Peng Heng S.M.E Limited
- Cambodia Agriculture Industrial Specialized Bank
- First Investment Specialized Bank
- Anco Specialized Bank
- Cambodian Development Specialized Bank

•2 Representative Office

- Standard Chartered
- Vietnam Bank for agriculture and development

Micro Finance Institutions

•16 Licensed

1- AMRET Co. Ltd.
2- Hatthakaksekar
3- Tong Fang Micro finance Ltd.
4- Thaneakea Phum Cambodia
5- Cambodia Entrepteneur Building Ltd.
6- Seilanithih
7- Angkor Microheranhvatho Kampuchea
8- Vison Fund (Cambodia) Ltd.
9- Credit Co. Ltd.
10- Prasac Micro Finance Institution
11- Farmer Union Dev.Fund
12- Cambodia Business Integrate Development
13- Maxima Mikroheranhvatho
14- Inatean Poalroach rongroeung
15- CHC Limited
16- Entean Akpevath pracheaun

NGOs

- Registered 25 *
- Unregistered around 60

21 NBC Provincial Branches

- Krung Phnom Penh
- Kampong Cham
- Sihanouk Ville
- Siemreap
- Battambang
- Svay Rieng
- Kampot
- Kandal
- Prey Veng
- Kampong Thom
- Takeo
- Pursath
- Kampong Chhnaing
- Kampong Speu
- Koh Kong
- Preah Vihear
- Kratie
- Ratanakiri
- Mondolkiri
- Stung Treng
- Banteay Meanchey

Exchange Bureau

- Registered 3.808
  - Phnom Penh 556
  - Provincial 3.252